

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE

Fakulta bezpečnostně právní

Katedra správního práva a správní vědy

Rozpočtové určení daní ve vztahu k obcím

Bakalářská práce

Budget determination of taxes in relation to municipalities

Bachelor thesis

VEDOUCÍ PRÁCE
JUDr. Ing. Mgr. Marek HODULÍK

AUTOR PRÁCE
Martin MATĚJÍČKA

PRAHA
2024

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že tato bakalářská práce, včetně všech jejích částí, byla vypracována mnou samostatně. Veškeré použité informace, texty a názory získané z literatury a zdrojů třetích stran byly řádně citovány a uvedeny v seznamu literatury. Důkladně jsem dbal na dodržování akademické etiky a pravidel pro práci s informacemi z veřejných i soukromých zdrojů a zajistil jsem, že veškeré údaje jsou prezentovány v souladu s těmito pravidly.

V Chýni, dne 13. 3. 2024

Martin Matějčka

ANOTACE

Tato bakalářská práce se zabývá tématem rozpočtového určení daní. Teoretická část práce analyzuje strukturu veřejné správy v České republice s důrazem na úlohu a fungování obcí. Zkoumá mechanismy hospodaření s důrazem na daňové příjmy a RUD. Tato část dále poukazuje na klíčové změny v právním rámci a jejich dopad na příjmy nejmenších správních jednotek. Praktická část práce se zaměřuje na konkrétní město Chýně, kde autor žije. Kromě charakteristiky lokality se zabývá rozpočtem a analyzuje kritéria ovlivňující jeho výši, jako jsou počet obyvatel, žáků, zaměstnanců a výměra katastrálního území. Zvláštní pozornost je věnována vlivu obyvatel, kteří nejsou přihlášení k trvalému bydlišti. Závěry práce naznačují, že počet těchto rezidentů má významný dopad na rozpočet obce a je důležitým faktorem, který je třeba zohlednit při rozpočtovém určení daní.

KLÍČOVÁ SLOVA

* veřejná správa * obec * daně * rozpočtové určení daní * daňové příjmy obcí * kritéria * trvalé bydliště

ANNOTATION

This bachelor's thesis is dedicated to the topic of budgetary determination of taxes. The theoretical part of the thesis analyzes the structure of public administration in the Czech Republic and focuses on the role and functioning of municipalities. It examines mechanisms of management with an emphasis on tax revenues and RUD. Furthermore it points out the key changes in the legal framework and their impact on the revenues of the smallest administrative units. The practical part of the work is focused on the specific city of Chýně, where the author lives. In addition to the characteristics of the location, it also deals with the budget and analyzes the criteria affecting its size, including the number of inhabitants, pupils, employees and the area of the cadastral territory. Special attention is given to the influence of residents that are not registered as permanent residents. The conclusion of the thesis indicates that the number of these residents have a significant impact on the municipal budget and it is an important factor that must be considered in the budgetary determination of taxes.

KEYWORDS

* public administration * municipality * budgetary determination of taxes * municipality tax revenues * criteria * permanent residence

Poděkování

Na tomto místě bych rád poděkoval vedoucímu této bakalářské práce, JUDr. Ing. Mgr. Marku Hodulíkovi za jeho cenné vedení, odborné rady a trpělivost během celého vývoje práce. Poděkování patří také paní Mgr. Anně Chvojkové, starostce obce Chýně za pomoc při získávání podkladů pro moji práci.

Obsah

ÚVOD.....	7
1 SYSTÉM VEŘEJNÉ SPRÁVY.....	9
2 OBCE	10
2.1 Samostatná působnost.....	10
2.2 Přenesená působnost	11
3 ROZPOČTOVÉ HOSPODAŘENÍ OBCÍ	12
3.1 Struktura příjmu obcí.....	13
3.2 Teorie fiskálního federalismu.....	15
4 ROZPOČTOVÉ URČENÍ DANÍ	16
4.1 Daňové příjmy obcí	18
4.1.1 Výnosy z místních poplatků.....	19
4.1.2 Daň z hazardních her.....	20
4.1.3 Správní poplatky	21
4.1.4 Daň z nemovitých věcí.....	21
4.2 Klíčové změny struktury hlavních daňových příjmů	22
4.2.1 Daňové příjmy v letech 1993 – 1995.....	22
4.2.2 Daňové příjmy v letech 1996 -2000.....	23
4.2.3 Daňové příjmy od roku 2001	24
4.2.4 Novela zákona o RUD z roku 2008	25
4.2.5 Novela zákona o RUD z roku 2013	28
4.2.6 Důležité změny v RUD v období po roce 2016.....	29
4.3 Současný stav RUD k 1. 1. 2024.....	30
4.3.1 Mechanismus rozdělení výnosů sdílených daní jednotlivým obcím	31
5 METODIKA.....	34
6 CHARAKTERISTIKA OBCE CHÝNĚ.....	35
6.1 Veřejná správa.....	36
7 ROZPOČTOVÉ HOSPODAŘENÍ MĚSTA CHÝNĚ.....	37
7.1 Komparace hospodaření Chýně a obcí ČR.....	39
7.2 Daňové příjmy města Chýně	41
8 VLIV JEDNOTLIVÝCH KRITÉRIÍ NA ROZPOČET CHÝNĚ	43
8.1 Kritérium počet obyvatel.....	43
8.2 Kritérium počet dětí a žáků.....	46
8.3 Kritérium počet zaměstnanců.....	50

8.4	Vliv trvalého bydliště na RUD	52
8.5	Vliv rychlého růstu obce Chýně na RUD	55
8.6	Kritérium trvalého bydliště v souvislosti s RUD jako politické téma.....	55
ZÁVĚR		58

ÚVOD

Rozpočtové určení daní ve vztahu k obcím není jen suchý obsah zákona, který ovládají pouze odborníci, ale je to součást našich každodenních životů. Je to téma, které se dotýká každého z nás, ať už jako poplatníků, obyvatel vesnic a měst nebo pracovníků veřejné správy. Změny, které zákon o rozpočtovém určení daní (dále jen RUD) provázejí, odráží snahu o jeho neustálé přizpůsobování a hledání cesty, aby co nejlépe vyhovoval různorodým potřebám a situacím, kterým čelí jednotlivé obce. V poměru počtu obyvatel k počtu sídel je však Česká republika unikátní, a tak je otázkou, zda najít univerzální řešení pro všech 6258 obcí je vůbec možné. Tato otázka poskytuje podnět k této práci, která se zaměřuje na současný stav legislativy v oblasti rozpočtového určení daní a její praktickou aplikaci na konkrétní obec.

Cílem bakalářské práce bylo hlouběji porozumět mechanismům RUD a jejich aplikaci v praxi, konkrétně v obci Chýně, kde autor již sedm let žije. Určující jsou zejména kritéria, která stanovují výši příjmů do obecních rozpočtů. Záměrem bylo zjistit, zda jsou tato kritéria správně nastavena či zda zde existují nějaké nedostatky. Úmyslem bylo provést analýzu současného stavu a identifikovat případné problémy či oblasti potřebující zlepšení, s cílem přispět k lepšímu porozumění a efektivnějšímu fungování systému RUD v naší obci a případně i v dalších obcích v České republice.

Teoretická část bakalářské práce se zaměřuje na důkladné pochopení systému veřejné správy s důrazem na obec, jakožto základní jednotku této struktury, to vše zasazeno do kontextu RUD. První část slouží jako úvodní pohled na fungování veřejné správy v České republice a poskytuje základní paradigma pro další rozpracování tématu. V této kapitole se čtenář seznamuje s hlavními principy a strukturou veřejné správy a s tím, jak je obec začleněna do tohoto systému. Druhá část této části práce je věnována obci jako klíčové složce systému veřejné správy. Je zde popsána podstata obce, včetně jejích charakteristik, funkcí a rolí. Důraz je kladen na to, co obec zajišťuje občanům a jaká je role samosprávy v rámci systému. Tato část slouží k poskytnutí komplexního porozumění obcí jako jednotek ve veřejné správě a k umožnění lepšího pochopení kontextu, ve kterém

se rozpočtové určení daní odehrává. Třetí část teoretické práce se věnuje rozpočtovému hospodaření obcí. Je zde definováno, jaké funkce rozpočet plní, jaký je postup při jeho tvorbě a jaké jsou zásady a procesy spojené s jeho tvorbou i schvalováním. Poslední kapitola teoretické části se zabývá samotným RUD. Zde je vysvětleno, že RUD představuje soubor zákonem stanovených pravidel, která určují, komu přísluší vybraná daň nebo její část. V této kapitole jsou dále rozebrány jednotlivé klíčové změny v průběhu let, které se týkaly zákona o RUD. Zvláštní důraz je kladen na úpravy, které byly provedeny s cílem zlepšit postavení obcí a zajistit jim spravedlivější podíl na daňových příjmech. Analýza těchto změn umožňuje porozumění vývoji legislativy v oblasti RUD a poskytuje ucelený pohled na to, jak se právní rámec měnil, aby lépe vyhovoval potřebám a požadavkům obcí.

Praktická část práce se soustředí na město Chýně. Nejprve je obec představena v kontextu svého geografického a společenského prostředí. Následně je provedena analýza rozpočtu obce od roku 2010, přičemž jsou zkoumány příjmy a výdaje. Dále jsou tyto příjmy srovnávány s příjmy ostatních obcí v České republice, což umožňuje zhodnocení finanční situace obce Chýně v širším kontextu. Další kapitola práce se zaměřuje na rozbor daňových příjmů města Chýně a jejich vliv na celkový rozpočet. Nejvýznamnějším úsekem práce je analýza vlivu jednotlivých kritérií na rozpočet města Chýně. Konkrétně jsou zkoumány kritéria jako počet obyvatel, počet dětí a žáků a počet zaměstnanců. Autor se zabývá tím, jak tyto faktory ovlivňují výši příjmů z RUD a následně, jaký vliv mají obyvatelé, kteří nejsou přihlášení k trvalému pobytu, na jejich výši i na celkový chod obce. Tato analýza umožňuje lépe porozumět dynamice a složitosti finanční situace města Chýně a poskytuje důležité poznatky pro možné budoucí strategie hospodaření.

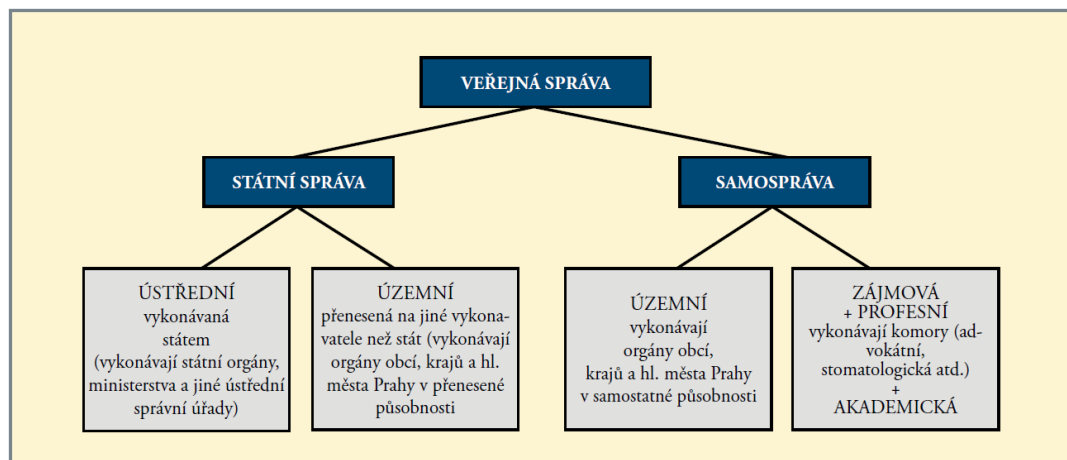

1 SYSTÉM VEŘEJNÉ SPRÁVY

V odborné literatuře se můžeme setkat s různými definicemi veřejné správy, zpravidla je chápána jako souhrn záměrných činností, kterými se realizují rozhodnutí volených orgánů, uvádějí se do praxe ustanovení zákonů a podzákoných předpisů, zabezpečují se úkoly ve veřejném zájmu, a to na úrovni státu i územní samosprávy. Jedná se tedy o spravování, službu, organizování, rozhodování a dozor v rámci zákonem vymezených kompetencí.¹

Schéma č. 1 znázorňuje základní rozdělení veřejné správy na státní správu a samosprávu. Zatímco státní správu vykonává stát a řídí ústřední vláda jako nejvyšší orgán výkonné a politické moci, samospráva (územní či zájmová) zastupuje zájmy lidí, žijících na konkrétním geograficky ohraničeném území, a vykonává svoje záležitosti samostatně způsobem, který je stanoven příslušnou legislativou.²

Schéma č. 1: Zjednodušené schéma systému veřejné správy

Zdroj: Příručka pro člena zastupitelstva obce po volbách 2022

V České republice existuje dvoustupňový systém územní samosprávy, který rozděljuje územní samosprávné celky na základní (obce) a vyšší (kraje).

¹ PEKOVÁ, Jitka; JETMAR, Marek a TOTH, Petr. *Veřejný sektor, teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer, 2019. S. 103. ISBN 978-80-7598-209-4

² PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. Finance (Grada). Praha: Grada Publishing, 2015. S. 35. ISBN 978-80-247-5608-0.

2 OBCE

„Obec je základní územní jednotka státu. Tvoří ji obyvatelstvo, které společně užívá vymezené území (katastrální území) v hranicích obce a které má právo na samosprávu zakotvené v Ústavě.“³

Základním právním předpisem, který upravuje postavení, kompetence a principy fungování obce a jejích orgánů je Zákon o obcích⁴, který definuje obec jako veřejnoprávní korporaci, která pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů.

Česká republika využívá tzv. smíšený (spojený) model veřejné správy, což znamená, že obce prostřednictvím svých orgánů vykonávají dvojí působnost – jedná se o současný výkon samostatné působnosti, tedy samosprávy, a přenesené působnosti, tedy státní správy.⁵

2.1 Samostatná působnost

Pro každou obec je prioritou především zajištění vlastní samosprávy. Ústředním orgánem, který samostatně spravuje záležitosti, které jsou v zájmu obce a jejích občanů, je zastupitelstvo, které si dále volí ze svých členů starostu a místostarostu, který ho v případě nutnosti zastupuje. Výkonný orgán obce je rada, kterou tvoří starosta a členové zvolení z řad zastupitelů. Starosta zároveň stojí čele obecního úřadu, ve kterém je dále místostarosta, tajemník (pokud je tato funkce zřízena, jinak ji vykonává starosta) a zaměstnanci obecního úřadu.⁶

Samostatná působnost obcí může být chápána jako úsilí vytvářet prostředí pro rozvoj sociální péče a uspokojování potřeb svých občanů v souladu s místními

---

³ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. S. 341. ISBN 978-80-7357-614-1.

⁴ ČESKO. Zákon č. 128/2000 Sb., §2 ze dne 12. dubna 2000 o obcích (obecní zřízení). Dostupný také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>

⁵ NAHODIL, František. *Veřejná správa a financování veřejného sektoru*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014. S. 38. ISBN 978-80-7380-536-4.

⁶ MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Veřejná správa v České republice v roce 2015* [online]. 2016 [cit. 24.2.2024]. Dostupný na WWW: [https://www.google.com/url?client=internal-element-cse&cx=015489265366623571386:izzrwwg3bmqm&q=https://www.mvcr.cz/soubor/verejna-sprava-v-cr-v-roce-2015.aspx&sa=U&ved=2ahUKEwj_q-
vd6eaEAxWq4gIHHeH8AkEQFnoECAMQAQ&usq=AOvVaw0zq5R0lnAZvzNAQ2bAoefb](https://www.google.com/url?client=internal-element-cse&cx=015489265366623571386:izzrwwg3bmqm&q=https://www.mvcr.cz/soubor/verejna-sprava-v-cr-v-roce-2015.aspx&sa=U&ved=2ahUKEwj_q-
vd6eaEAxWq4gIHHeH8AkEQFnoECAMQAQ&usq=AOvVaw0zq5R0lnAZvzNAQ2bAoefb)

podmínkami a tradicemi. Obce v samostatné působnosti se především starají o bydlení, bezpečnost, zdraví svých občanů, ale také o dopravu, vzdělávání a kulturu.⁷

2.2 Přenesená působnost

O přenesené působnosti mluvíme tehdy, pokud stát přenáší na obce povinnosti spojené s plněním úkolů státní správy. Všechny obce jsou proto od 1. 1. 2003 rozděleny do tří skupin podle rozsahu činností státní správy, které jsou pověřeny vykonávat:⁸

- Obce I. typu – jedná se o obce se základním výkonem přenesené působnosti (tzn. všechny obce), které vykonávají samosprávné činnosti a vybrané činnosti státní správy ve své samostatné působnosti.
- Obce II. typu – *obce s pověřeným obecním úřadem*, které vykonávají samosprávné činnosti a úkoly státní správy pro sebe ve své samostatné působnosti, ale zároveň i některé činnosti státní správy pro obce ze svého správního obvodu. Pověřenému obecnímu úřadu jsou podřízeny mimo jiné odbor matriční a stavební úřad.
- Obce III. typu – *obce s rozšířenou působností*, které vykonávají samosprávné činnosti a úkoly státní správy ve své samostatné působnosti pro sebe i pro obce ze svého správního obvodu, ale i další specializované činnosti.

Vzhledem k celkovému počtu 6 258 obcí⁹, kdy každá obec zajišťuje výkon veřejné správy v samostatné i přenesené působnosti, má toto rozdělení zásadní význam především kvůli jejich rozpočtovému hospodaření a určení typů finančních zdrojů důležitých k pokrytí svých nákladů.¹⁰

---

⁷ PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. Finance (Grada). Praha: Grada Publishing, 2015. S. 29. ISBN 978-80-247-5608-0.

⁸ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Informační web územního plánování* [online]. [cit. 19.2.2024]. Dostupný na WWW: <https://portal.uur.cz/spravni-usporadani-cr-organy-uzemniho-planovani/obce.asp>

⁹ Veřejná databáze Českého statistického úřadu, údaje k 1. 1. 2021

¹⁰ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. S. 346. ISBN 978-80-7357-614-1.

3 ROZPOČTOVÉ HOSPODAŘENÍ OBCÍ

Územní rozpočty můžeme definovat „jako decentralizované peněžní fondy, ve kterých se soustřeďují jak příjmy, které obec (kraj) získá na základě jejich přerozdělení v rozpočtové soustavě, tak příjmy generované jejich vlastní činností.“¹¹ Rozpočet obce slouží k plánování a řízení financí obce. Jedná se o nástroj, který umožňuje stanovit, jak budou využity finanční prostředky obce na různé programy, služby a investice.

Konkrétní tvorbu, obsah i funkce rozpočtů obcí upravuje zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.¹² Vedle něj existuje také zákon o rozpočtových pravidlech,¹³ který upravuje tvorbu a postavení státního rozpočtu v návaznosti na rozpočty územních samosprávných celků. Vlastní strukturu rozpočtu pak upravuje prováděcí vyhláška,¹⁴ kterou se stanoví rozpočtová skladba.

„Smyslem rozpočtového způsobu hospodaření je obecně vytvořit plán budoucích výdajů na straně jedné a obstarat pro něj dostatečné krytí v podobě příjmů tak, aby tyto výdaje mohly být následovně skutečně realizovány na straně druhé.“¹⁵

Veřejnost má volný přístup k detailním rozpočtům všech obcí prostřednictvím webové stránky monitor.statnipokladna.cz, která je aplikací Ministerstva financí. Tím je zajištěn transparentní přístup k informacím, které se týkají finančního hospodaření jak státní správy, tak i samosprávných celků.

---

¹¹ PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. Finance (Grada). Praha: Grada Publishing, 2015. S. 51. ISBN 978-80-247-5608-0.

¹² ČESKO. Zákon č. 250/2000 Sb. ze dne 7. července 2000 o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Dostupný také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-250>

¹³ ČESKO. Zákon č. 218/2000 Sb. ze dne 27. června 2000 o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla). Dostupný také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-218?text=%C2%A7+69>

¹⁴ ČESKO. Vyhláška č. 412/2001 Sb. ze dne 15. listopadu 2001 o rozpočtové skladbě. Dostupný také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2021-412>

¹⁵ NAHODIL, František. *Veřejná správa a financování veřejného sektoru*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014. S. 61. ISBN 978-80-7380-536-4.

3.1 Struktura příjmu obcí

V rozpočtovém hospodaření obcí není zásadní jen výše příjmů, ale také jejich druh. Příjmy by měly splňovat důležité charakteristiky a měly by být:

- závislé na aktivitě obce
- rovnoměrně územně rozloženy vzhledem k potřebám obce;
- předvídatelné
- administrativně méně náročné¹⁶

Zejména v ekonomických publikacích můžeme najít základní třídění příjmů podle druhu (do dvou skupin a čtyř tříd),¹⁷ které znázorňuje schéma č. 2:

1. *Vlastní příjmy* – v rozpočtové skladbě jsou reprezentovány třídami 1-3 a které lze dále rozdělit na:

- kapitálové (třída 3) - z prodeje dlouhodobého majetku (pořizovaného z investičních prostředků) a přijaté dary pro investiční účely.
- běžné - *daňové příjmy* (třída 1) – povinné a nenávratné příjmy plynoucí z daní, pojistného sociálního a zdravotního pojištění, poplatků včetně doplatků daní a sankcí za pozdní nebo nesprávné zaplacení.
  - *nedaňové příjmy* (třída 2) všechny příjmy z prodeje neinvestičního majetku, z prodeje zboží, služeb apod. a dále nenávratné příjmy ze sankcí či splátek půjček.

2. *Přijaté transfery - dotace* (třída 4) - dotace a dary, které obce dostávají ze státního rozpočtu, mimorozpočtových fondů nebo vyšších stupňů samospráv, protože nezvládají hradit své výdaje jen z veřejných příjmů, jež samy získají.

Souhrnně tedy můžeme definovat čtyři hlavní druhy příjmů obcí: daňové příjmy, transfery a dotace, nedaňové příjmy a úvěry a půjčky. První tři druhy příjmů jsou

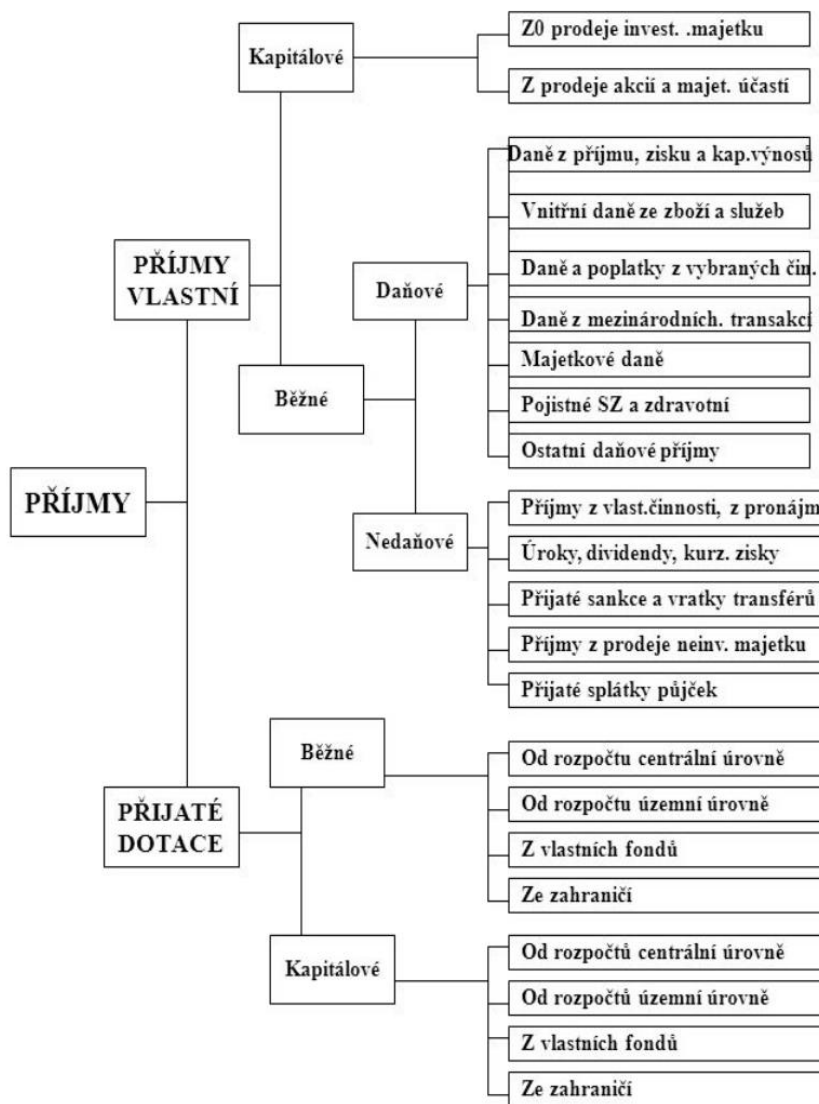
---

¹⁶ PAŘÍZKOVÁ, Ivana. *Finance územní samosprávy*. Brno: Masarykova univerzita, 2008. S. 77. ISBN 978-80-210-4511-8.

¹⁷ KINŠT, Jan; ČEŠKOVÁ, Magdalena. *Rozpočtová skladba v roce 2011. Účetnictví (ANAG)*. Olomouc: ANAG, 2011. S. 19. ISBN 978-80-7263-638-9.

tzv. nenávratné příjmy, které jsou zároveň nejdůležitějším zdrojem financování obcí.¹⁸

Schéma č. 2: Rozdělení rozpočtových příjmů podle druhu

Zdroj: PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. S. 445. ISBN 978-80-7357-614-1.

¹⁸ PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. Finance (Grada). Praha: Grada Publishing, 2015. S. 75. ISBN 978-80-247-5608-0.

3.2 Teorie fiskálního federalismu

V souvislosti s přesunem kompetencí ze státu na územní samosprávu se stala ve 2. polovině 20. století teoretickým základem tohoto decentralizačního procesu teorie fiskálního federalismu, která se zabývá tím, jak efektivně financovat a nejlépe nastavit přerozdělovací vztahy v rozpočtové soustavě.¹⁹

„Teorie fiskálního federalismu zkoumá finanční vztahy mezi ústřední vládou a nižšími vládními úrovněmi v rámci veřejného sektoru. Zabývá se optimálním přiřazením příjmů, rozdělením odpovědnosti za zabezpečování a financování veřejných statků mezi jednotlivými články fiskálního systému.“²⁰

Těžištěm této teorie je tedy hledání nejvhodnějšího způsobu přerozdělování finančních prostředků do jednotlivých veřejných rozpočtů, ať už klasicky prostřednictvím dotací nebo daňových příjmů, na základě tzv. daňového určení neboli rozpočtového určení daní.²¹

---

¹⁹ PEKOVÁ, Jitka; JETMAR, Marek a TOTH, Petr. *Veřejný sektor, teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer, 2019. S. 157. ISBN 978-80-7598-209-4.

²⁰ PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe* Finance (Grada). Praha: Grada Publishing, 2015. S. 49. ISBN 978-80-247-5608-0.

²¹ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. S. 90. ISBN 978-80-7357-614-1.

4 ROZPOČTOVÉ URČENÍ DANÍ

Daně jsou nejvýznamnějším příjmem v rozpočtové soustavě a pro hospodaření státu je proto zásadní, aby byly vybrány v optimální výši a podle příslušných zákonů. Návrhy daňových zákonů a jejich novel připravuje Ministerstvo financí České republiky (a další orgány a instituce státní správy) a zároveň řídí správu a výběr daní a cel prostřednictvím svých orgánů.²²

Radim Boháč ve své knize *Daňové příjmy veřejných rozpočtů v České republice* popisuje daně jako nenávratná, nedobrovolná a nesankční peněžítá plnění ukládaná na základě zákona, která jsou neúčelovými, řádnými, pravidelnými a plánovanými příjmy veřejných rozpočtů. *„Jsou spravovány správci daně, kterými můžou být orgány státu, územních samosprávných celků nebo fyzické či právnické osoby, na které je přenesen výkon veřejné správy.“*²³

V souvislosti s financováním obcí je možné definovat důležité principy a zásady zdaňování a shrnout je do následujících bodů:²⁴

- daňová základna by neměla být proměnlivá, aby se daňoví poplatníci nestěhovali z území s vyššími daněmi na území s nižšími daněmi;
- daň by měla být poplatníkovi jasně viditelná, aby měly místní samosprávy větší odpovědnost za jejich užití;
- daňový výnos by měl být efektivní a přizpůsobivý a měl by zabezpečovat dostatečný příjem na pokrytí všech potřeb obcí;
- zastupitelé obcí by měli mít možnost určitého rozpětí v určování daňových sazeb, aby měli možnost ovlivňovat velikost místního rozpočtu a lépe reagovat na potřeby místních poplatníků.

---

²² PEKOVÁ, Jitka; JETMAR, Marek a TOTH, Petr. *Veřejný sektor, teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer, 2019. S. 452. ISBN 978-80-7598-209-4.

²³ BOHÁČ, Radim. *Daňové příjmy veřejných rozpočtů v České republice*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013. ISBN 978-80-7478-045-5.

²⁴ PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. Finance (Grada). Praha: Grada Publishing, 2015. S. 84. ISBN 978-80-247-5608-0.

V rozpočtovém hospodaření obcí plní daně tři základní funkce:

- alokační – umožňují získat peněžní prostředky pro potřeby financování veřejných statků;
- redistribuční – umožňují zmírňovat nerovnosti mezi subjekty;
- stabilizační – jsou využívány politikou státu ke stabilizaci ekonomiky.²⁵

Přestože každá samosprávná obec má vlastní rozpočet a odpovídá za své hospodaření, nejsou obce zcela finančně soběstačné, a proto se z velké části na jejich financování podílí právě stát. *„Stát je tedy v této souvislosti subjektem, který vybírá daně a poplatky stanovené zákonem a část z těchto daňových výnosů, které inkasuje, následně pro obce vyčleňuje.“*²⁶

Potřeba řešit otázku přerozdělování finančních zdrojů se objevila už v minulosti, kdy v roce 1927 byla schválena daňová reforma (spojovaná s jejím autorem K. Englišem) a zároveň přijat zákon o nové úpravě finančního hospodaření svazků územní samosprávy. Právě proto, že se obce dostávaly do dluhové situace a jejich vlastní příjmy na pokrytí výdajů nestačily, měly možnost touto právní úpravou svoje finanční zdroje doplňovat ze zdrojů celostátních²⁷. *„V období první republiky se přerozdělovací proces uskutečňoval formou přidělů a později byl řešen cestou rozpočtového určení daňových výnosů, ve kterém zákon vymezil daně, které jsou určené buď podílem, nebo v celé výši do rozpočtů samosprávných celků a státních fondů.“*²⁸

Za doby existence České republiky se rozpočtové určení daní několikrát měnilo, v letech 1993 a 1994 bylo stanoveno v příslušných zákonech o státním rozpočtu a od roku 1995 v rozpočtových pravidlech republiky. Od roku 2001 je rozpočtové určení daní vymezené samostatným zákonem č. 243/2000 Sb. o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým

---

²⁵ PEKOVÁ, Jitka; JETMAR, Marek a TOTH, Petr. *Veřejný sektor, teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer, 2019. S. 444. ISBN 978-80-7598-209-4.

²⁶ MARKOVÁ, H., 2017. Rozpočtové určení jako prvek konstrukce daní a poplatků, In: MRKÝVKA, P., CZUDEK, D. a J. VALDHANS eds.

Dny práva 2016, část Rekodifikace daní z příjmů (90 let od Englišovy daňové reformy). Brno: Masarykova univerzita. ISBN 978-80-210-8553-4.

²⁷ MARKOVÁ, Hana. Rozpočtové určení daní a jeho povaha. *Právnícké listy*. Praha: Fakulta právnická Západočeské univerzity, Wolters Kluwer ČR, 2018, 2018(1), S. 25-28. ISSN 2533736X

²⁸Tamtéž, S. 28.

státním fondům (dále Zákon o RUD), který platí do současnosti ve znění pozdějších předpisů.²⁹

V informační příručce MFČR s názvem Státní rozpočet 2022 v kostce se píše: „Rozpočtové určení daní představuje soubor zákonem stanovených pravidel, která vymezují, komu příslušná vybraná daň nebo její část plyne.“³⁰ Příručka dále zmiňuje, že RUD je pilířem financování obecních samospráv a představuje klíč, na jehož základě se přerozděluje inkaso z vybraných daní mezi příslušné příjemce – ať už se jedná o obec, kraj nebo stát.

Obce tedy potřebují ke svému fungování finanční prostředky, které jim jsou každoročně přidělovány skrze předpis (RUD). Množství těchto prostředků určuje, kolik si mohou obce dovolit vynakládat na svůj rozvoj a investice, a v jaké míře můžou přispívat k podpoře svého hospodářského růstu a kvality života.³¹

4.1 Daňové příjmy obcí

Příjmy obcí daňového charakteru můžeme rozdělit do dvou základních kategorií:³²

1. Hlavní daňové příjmy, které získává obec na základě daňového určení, jež zahrnují:

- *sdílené daně* – sem patří podíly na celostátně vybíraných daních, tj. podíl na výnosu daně z přidané hodnoty a na daních z příjmů.
- *svěřené daně* – kdy daňový výnos připadá ze zákona výlučně obcím. V tomto případě se jedná o daň z nemovitých věcí a výnos daně z příjmů právnických osob, kdy je poplatníkem příslušná obec.

---

²⁹ MAAYTOVÁ, Alena; OCHRANA, František a PAVEL, Jan. *Veřejné finance v teorii a praxi*. Praha: Grada Publishing, 2015. S. 143. ISBN 978-80-247-5561-8.

³⁰ *Státní rozpočet 2022 v kostce: kapesní příručka Ministerstva financí České republiky. 2022-*. Praha: Ministerstvo financí, 2022. S. 44. ISBN 978-80-7586-052-1 (online).

³¹ KOŽÍŠEK, Jan; KLAZAR, Stanislav. *Analýza souladu rozpočtového určení daní v České republice a pravidel veřejné podpory – časovaná bomba veřejných financí?* [online]. 2015 [cit. 22.2.2024]. Dostupný na WWW: <https://cfuc.vse.cz/pdfs/cfu/2015/03/05.pdf>. S. 56

³² Svaz měst a obcí České republiky, 2022. *Příručka pro člena zastupitele obce po volbách v roce 2022*. Praha: Svaz měst a obcí České republiky. ISBN: 978-80-88375-20-3.

2. Další daňové příjmy, do kterých řadíme výnosy z místních poplatků, správních poplatků a plateb vztahujících se k ochraně životního prostředí. Dále sem patří výnos z daně z hazardních her.

Metodika financování obcí a hlavního města Prahy pro rok 2021³³ uvádí v souvislosti s RUD přehled hlavních daňových příjmů obcí:

- Daň z přidané hodnoty (DPH)
- Daň z příjmů právnických osob (DPPO)
v tom: daň z příjmů právnických osob – sdílená část
- Daň z příjmů fyzických osob (DPFO)
v tom: daň z příjmů fyzických osob vybíraná zvl. sazbou
daň z příjmů fyzických osob placená poplatníky
daň z příjmů fyzických osob placená plátcí (závislá) celkem
daň z příjmů fyzických osob placená plátcí (závislá) - sdílená část
daň z příjmů fyzických osob placená plátcí (závislá)
- Daň z nemovitých věcí

Více než deset novel zákona o RUD je vlastně výsledkem různých snah samospráv rozhodnout o podílu, kterými konkrétní jednotlivá sdílená daň dostává do určitého rozpočtu. Je důležité si ale uvědomit, že jak vyplývá z názvu zákona, řeší jen některé daně – není komplexní, neupravuje všechny daně a vůbec nezmiňuje poplatky a ostatní příjmy daňového charakteru (odvody, příspěvky apod.) Chybí v něm tedy teoretický základ a ucelený systém poplatků.³⁴

4.1.1 Výnosy z místních poplatků

Soustava místních poplatků se řídí zákonem o místních poplatcích a má v současné době fakultativní charakter, takže zastupitelé mají možnost

---

³³ MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. *Metodika financování obcí a hl. m. Prahy pro rok 2021* [online]. 4. 2. 2021 [cit. 21.2.2024]. Dostupný na WWW: <https://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6872329>

³⁴ MARKOVÁ, H., 2017. Rozpočtové určení jako prvek konstrukce daní a poplatků, In: MRKÝVKA, P., CZUDEK, D. a J. VALDHANS eds. *Dny práva 2016, část Rekodifikace daní z příjmů (90 let od Englišovy daňové reformy)*. Brno: Masarykova univerzita. S. 194. ISBN 978-80-210-8553-4.

rozhodovat o tom, zda se vůbec budou na území obce vybírat. O využití poplatků rozhoduje pouze zastupitelstvo a jejich význam je proto nejen v možnosti příjmu, ale také v jejich regulaci. Přesto nepředstavují velký příjem v rozpočtu obcí, v průměru se jedná asi o 2 % z celkových příjmů. Správu místních a správních poplatků zajišťuje obecní úřad v přenesené působnosti.³⁵ Mezi obcemi vždy bývaly výrazné rozdíly ve výnosnosti těchto poplatků, protože celostátní průměr je zkreslený výnosem místních poplatků v Praze. Největší výnos poplatků tohoto typu se vyskytuje zejména v lázeňských městech a v místech zvýšeného turistického ruchu.³⁶ Jak vyplývá ze zákona, jedná se o poplatky: ze psů, z pobytu, za zvláštní užívání veřejného prostranství, ze vstupného, za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst, za zhodnocení stavebního pozemku tím, že se může připojit na obcí vybudovaný vodovod nebo kanalizaci a poplatky za komunální odpad.³⁷

4.1.2 Daň z hazardních her

Obce mají v současné době poměrně velké pravomoci k regulaci hazardu na svém území, a i když z celkového pohledu na příjmy obcí zastává příjem z daní z hazardních her jen velmi malý podíl, u některých obcí tvoří naopak značnou část jejich příjmů. Pro regulaci hazardních her a příjmy z provozu na území obce platí od roku 2017 nová podoba zákonné regulace,³⁸ podle které je daň konstruována jako procento z různých typů hazardních her a jejich výnosy se pak rozdělují podle toho, jestli na svém území konkrétní obec nějaké hazardní hry provozuje. „*Pokud se na území obce nachází tzv. technické hry (širší pojem, který zahrnuje zejména výherní hrací terminály), získává výnos podle podílu počtu zařízení od určitého provozovatele v obci k celkovému počtu těchto zařízení v České republice. Obce, které hazard nezakázaly, si tak mezi sebou rozdělí 65 %*

---

³⁵PEKOVÁ, Jitka; JETMAR, Marek a TOTH, Petr. *Veřejný sektor, teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer, 2019. S. 429. ISBN 978-80-7598-209-4.

³⁶ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. S. 462. ISBN 978-80-7357-614-1.

³⁷ ČESKO. Zákon č. 565/1990 Sb. ze dne 13. prosince 1990 o místních poplatcích. Dostupný také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1990-565>

³⁸ ČESKO. Zákon č. 186/2016 Sb. ze dne 26. května 2016 o hazardních hrách. Dostupný také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-186>

výnosu této části daně, a získají tak ročně několik desítek tisíc Kč na obyvatele navíc.³⁹

4.1.3 Správní poplatky

Mezi daňové příjmy řadíme i příjmy ze správních poplatků.⁴⁰ Zákon upravuje u každého poplatku toho, kdo poplatek platí (poplatník), za jaký úkon se vyměřuje (předmět poplatku) a kdy je poplatek splatný (splatnost poplatku). Jedná se např. o potvrzení o státní příslušnosti, výpis z matriky či vydání stavebního povolení.⁴¹

„Sazby poplatků se mění spíše náhodně a některé z nich už vůbec neplní funkci částečné úhrady za náklady spojené se správním úkonem.“⁴²

4.1.4 Daň z nemovitých věcí

Výnos daně z nemovitých věcí je již od počátku řešení problematiky rozdělování daňových příjmů stoprocentním příjmem rozpočtu obce a zároveň je to jediná daň, u níž obec může částečně ovlivňovat její výši. Zákon o dani z nemovitých věcí⁴³ stanovuje sazby daně pro pozemky a budovy. Zároveň umožňuje obecním zastupitelstvům, aby dle svého uvážení použili tzv. koeficienty, které slouží k úpravě daně podle konkrétních místních podmínek. Tyto koeficienty mohou být použity ke zvýšení nebo snížení daně v souladu s potřebami obce.

Vhodným nastavením těchto koeficientů je možné zohledňovat dopady užívání např. průmyslových zón, logistických parků, výrobních podniků, rekreačních oblastí nebo rezidenčních bydlení. Zákon umožňuje obci přesně vymezit jednotlivé části obce, ve kterých se bude určitý koeficient aplikovat. *„Bohužel se ale ukazuje, že obce se potýkají s nechutí uvalovat daně – jen asi 8 %*

---

³⁹ Svaz měst a obcí České republiky, 2022. *Příručka pro člena zastupitele obce po volbách v roce 2022*. Praha: Svaz měst a obcí České republiky. S. 56. ISBN: 978-80-88375-20-3.

⁴⁰ ČESKO. Zákon č. 634/2004 Sb. ze dne 26. listopadu 2004 o správních poplatcích. Dostupný také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-634?text=634%2f2004+od+1.1.2024>

⁴¹ PEKOVÁ, Jitka; JETMAR, Marek a TOTH, Petr. *Veřejný sektor, teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer, 2019. S. 451. ISBN 978-80-7598-209-4.

⁴² Svaz měst a obcí České republiky, 2022. *Příručka pro člena zastupitele obce po volbách v roce 2022*. Praha: Svaz měst a obcí České republiky. S. 57. ISBN: 978-80-88375-20-3.

⁴³ ČESKO. Zákon č. 338/1992 Sb. ze dne 4. května 1992 o dani z nemovitých věcí. Dostupný také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-338>

*obcí v České republice používá místní koeficient, přestože je daň z nemovitostí oproti celosvětovým extrémně nízká. Většina obcí dokonce naopak uplatňuje různé úlevy, bezdůvodně dotuje řadu služeb a výsledkem je, že nemají dost peněz na rozvoj, a proto žádají stát či Evropskou unii o dotace.*⁴⁴

4.2 Klíčové změny struktury hlavních daňových příjmů

Rozpočtové určení daní není statický systém a následující kapitoly ukáží, jak se způsob přerozdělování daní v čase měnil.

Po obnovení samosprávy byly obce v Československu v letech 1990–1992 financovány především účelovými dotacemi ze státního rozpočtu, takže podobným způsobem jako do roku 1989. V těchto letech se ale zároveň připravoval nový systém financování, související se změnou jejich postavení. Po vzniku České republiky v lednu roku 1993 byla zavedena nová soustava daní a s ní mechanismus sdílení daní mezi státem a územní samosprávou, což v té době byly pouze obce a města.⁴⁵

4.2.1 Daňové příjmy v letech 1993 – 1995

Způsob poskytování daní obcím byl upraven v zákoně ČNR č. 576/1990 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky ČR a obcí v ČR (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů. Na základě tohoto zákona plynul obcím do rozpočtu:

- celý výnos daně z nemovitostí, na jejímž území se nemovitost nachází;
- celý výnos daně z příjmů fyzických osob (DPFO) z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti (příjem byl té obce, kde měl podnikatel trvalé bydliště);

---

⁴⁴ MATEJ, Miroslav. *Rozpočtové určení daní a potenciál místní ekonomiky I.* [online]. 19.4.2022 [cit. 15.2.2024]. Dostupný na WWW: <https://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6829425>

⁴⁵ *Obec a finance: odborné periodikum pro ekonomické otázky obcí, měst a regionů.* Sdílené daně, pohled do historie. 5/2016. Praha: Triada, 2016. ISSN 1211-4189

- celý výnos daně z příjmů právnických osob (DPPO) v případech, kdy je poplatníkem sama obec;
- 40 % okresního výnosu DPFO ze závislé činnosti a z funkčních požitků.

Způsob rozdělování daní obcím se postupně měnil a příjem z daně ze závislé činnosti se obcím zvyšoval na úkor příjmů okresních úřadů, a to ze 40 % v roce 1993 až na 55 % v roce 1995.⁴⁶

To, že se výnos z DPFO vázal na celookresní výnos, mělo za následek poměrně velké rozdíly a výrazné rozevírání nůžek mezi bohatšími a chudšími okresy. Dvě obce s téměř totožnými charakteristikami tak získávaly zcela odlišnou výši daňových příjmů jen proto, že každá existovala v jiném okresu. Protože u výnosu z DPFO ze samostatně výdělečné činnosti nemuselo být místo bydliště podnikatele stejné s místem provozování jeho živnosti, vznikala konkurence mezi obcemi v přetahování o umístění trvalého bydliště podnikatele a někdy dokonce o fiktivní adresu trvalého bydliště.⁴⁷ Právě kvůli těmto zmíněným skutečnostem došlo k přijetí další novely rozpočtových pravidel.

4.2.2 Daňové příjmy v letech 1996 -2000

V roce 1996 tedy vstoupila v účinnost novela výše uvedeného zákona, kdy se zásadní změna týkala DPFO ze závislé činnosti tím, že podíl obcí na celookresním výnosu daně se snížil na 30 %. Z těchto procent se dvě třetiny rozdělovaly mezi obce podle podílu počtu obyvatel dané obce na počtu obyvatel okresu a jedna třetina se vracela do obce se sídlem plátcovy pokladny. Novela dále přiznala obcím 20 % výnosu DPPO rozdělované na základě počtu obyvatel obce k celkovému počtu obyvatel státu. Nově se také do daňových příjmů zařadily

---

⁴⁶ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. S. 451. ISBN 978-80-7357-614-1.

⁴⁷ PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Finance (Grada). Praha: Grada Publishing, 2015. S. 115. ISBN 978-80-247-5608-0.

sankční poplatky související s životním prostředím (např. poplatky za znečištění životního prostředí či poplatky za uložení odpadu a skládky).⁴⁸

Zbývajících typů daňových příjmů se tato novela rozpočtového určení netýkala.

4.2.3 Daňové příjmy od roku 2001

V roce 2001 vstoupil v účinnost zákon o RUD, který změnil rozdělování výnosů sdílených daní do podoby, jakou jí známe dnes. Jeho cílem bylo především odstranění příčin nerovnoměrných rozdílů v příjmech obcí z DPFO, odstranění spekulativních aktivit obcí při snaze o zvýšení svých příjmů a odstranění nestability příjmů obcí rozšířením sdílených daní, ze kterých se obcím stanoví podíly na výnosech.⁴⁹

Podle nového zákona o RUD⁵⁰ zůstaly nadále výlučnými daňovými příjmy obcí:

- celý výnos z daně nemovitosti;
- celý výnos DPPO v případech, kdy je poplatníkem sama obec.

Sdílenými daňovými příjmy obcí se staly:

- DPFO ze závislé činnosti;
- 70 % výnosu DPFO samostatně výdělečně činných;
- DPFO vybíraná srážkou;
- DPPO, pokud nejsou poplatníky obce;
- Novým daňovým příjmem se stal podíl na celostátním výnosu DPH.

---

⁴⁸ PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Finance (Grada). Praha: Grada Publishing, 2015. S. 115. ISBN 978-80-247-5608-0.

⁴⁹ PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Finance (Grada). Praha: Grada Publishing, 2015. S. 118. ISBN 978-80-247-5608-0.

⁵⁰ ČESKO. Zákon č. 243/2000 Sb. ze dne 29. června 2000 o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní). Dostupný také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-243>

Z celkového celostátního výnosu sdílených daní připadlo obcím 20,59 %. Konkrétní částka z tohoto celostátního výnosu byla obcím přidělena v závislosti na dvou kritériích:⁵¹

- v závislosti počtu obyvatel obce k celostátnímu počtu obyvatel;
- v závislosti na 14 velikostních kategoriích obcí podle počtu obyvatel, kterým byly přiřazeny velikostní koeficienty podle přílohy zákona.

Původní záměr, kterým měl tzv. „skokový mechanismus“ (pokud obec dosáhla hraničního počtu obyvatel a přešla do kategorie s vyšším koeficientem, skokově jí vzrostly příjmy ze sdílených daní) vést ke slučování malých obcí, ale nevyšel vzhledem k euforii, kterou obce prožívaly díky nově nabyté svobodě, což vedlo naopak k jejich osamostatňování.⁵²

V roce 2002 došlo k novele zákona o RUD, která zahrнула do rozpočtového určení daní také kraje. Původní 70% sdílený podíl DPFO ze samostatné výdělečné činnosti se snížil na 60 %, 30% výnos připadající obcím zůstal beze změny (jako motivační složka), jen 10 % připadlo nově do státního rozpočtu. Novela ovlivnila také DPFO ze závislé činnosti, kdy ve snaze o posílení motivační složky ke zvyšování zaměstnanosti připadl obcím 1,5% podíl z celorepublikového výnosu daně. Tato část je obcím rozdělena podle počtu zaměstnanců v obci ku počtu zaměstnanců v České republice. Podíl konkrétní obce je stanoven vyhláškou Ministerstva financí.⁵³

4.2.4 Novela zákona o RUD z roku 2008

Výše zmíněné skokové přechody mezi velikostními, velké rozdíly v koeficientech velikostních kategorií mezi největšími a nejmenšími obcemi a vysoká váha koeficientů velikostních kategorií při přerozdělování celkových daňových příjmů,

---

⁵¹ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. S. 453. ISBN 978-80-7357-614-1.

⁵² TESAR, Luděk. 17 let života s rozpočtovým určením daní [online]. 23. 1. 2017 [cit. 22.2.2024]. Dostupný na WWW: <https://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6728622>

⁵³ PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Finance (Grada). Praha: Grada Publishing, 2015. S. 122. ISBN 978-80-247-5608-0.

kteře byly jediným kritériem jejich přerozdělení, vedly k další novele zákona. Ta byla publikována jako zákon č.377/2007 Sb. s účinností od 1. ledna 2008.⁵⁴

Novela zachovala soubor svěřených a sdílených daní, ale jejich podíl zvyšuje z 20,59 % na 21,4 %. Zásadně se však mění kritéria pro výpočet podílu daňových příjmů jednotlivých obcí. Mění se počet velikostních kategorií z původních 14 na současné 4 a skokové přechody mezi velikostními kategoriemi se mění na postupné přechody, čímž došlo k odstranění tlaku na zvyšování počtu obyvatel v obcích, jež se pohybovaly na hranici jednotlivých pásem.⁵⁵

Zákon dále upravil motivační prvky, jejichž cílem bylo motivovat obce, aby např. podporou podnikání a zaměstnanosti zvyšovaly svůj daňový výnos. Jednalo se o následující podíly:

- 30 % výnosu DPFO z podnikání rozdělovaný podle místa trvalého bydliště podnikatele,
- 1,5 % výnosu DPFO ze závislé činnosti a funkčních požitků rozdělovaný podle poměru počtu zaměstnanců majících místo výkonu práce v dané obci k 1. prosinci předcházejícího roku k součtu zaměstnanců ve všech obcích ČR.⁵⁶

Za účelem posílení rozpočtů nejmenších obcí bylo do propočtu zakomponováno kritérium prostého počtu obyvatel a kritérium celkové rozlohy katastrálních území obce (shodně o váze 3 %). Daňové příjmy byly tedy rozdělovány podle těchto kritérií:

1. kritérium celkové výměry katastrálního území obce (váha 3 % = koeficient 0,03)
2. kritérium prostého počtu obyvatel v obci (váha 3 % = koeficient 0,03)

---

⁵⁴ PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Finance (Grada). Praha: Grada Publishing, 2015. S. 125. ISBN 978-80-247-5608-0.

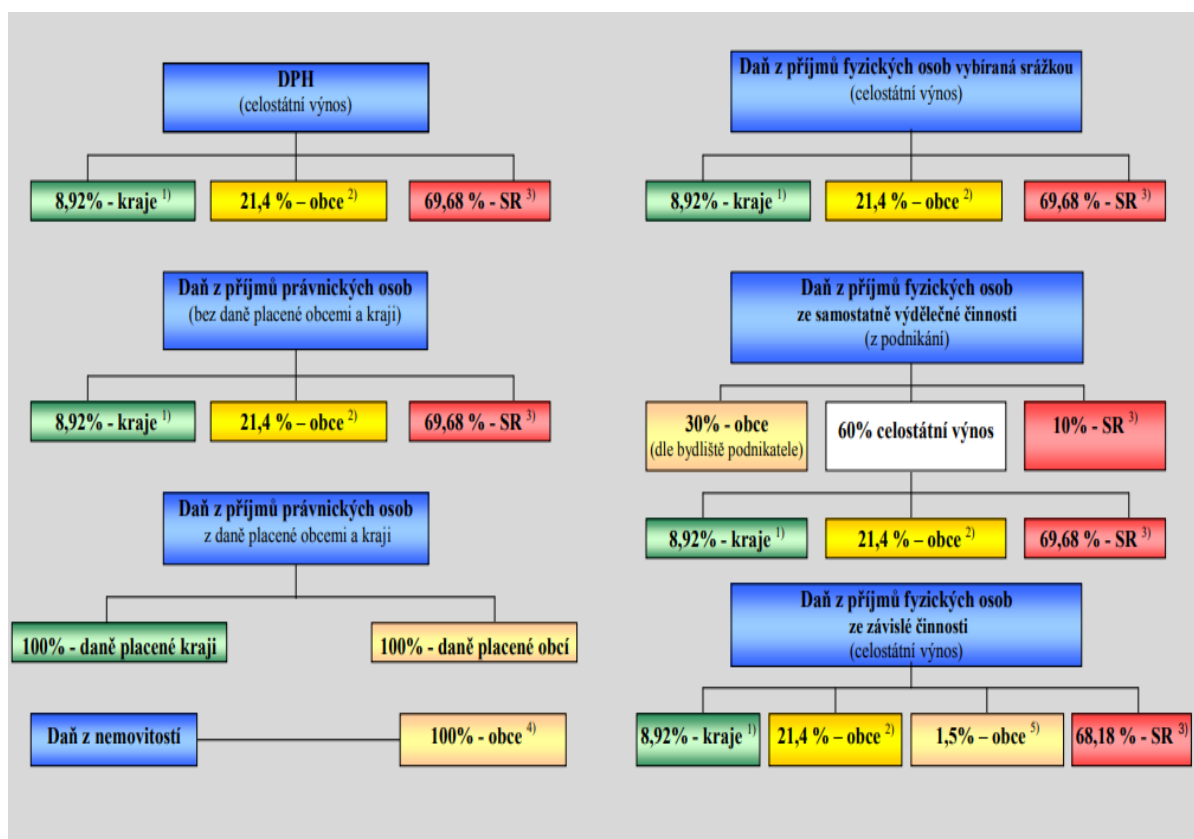
⁵⁵ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. S. 454. ISBN 978-80-7357-614-1.

⁵⁶ RUCKÁ, Karla; ŠÁTEK, David; MAŘÍKOVÁ, Lucie. *Důvodová zpráva k návrhu* [online]. [cit. 19.2.2024]. Dostupný na WWW: <https://www.smocr.cz/Shared/Clanky/2347/duvodova-zprava-k-navrhu.pdf>

3. výrazně modifikované kritérium počtu obyvatel upraveného koeficienty velikostních kategorií (násobky postupných přechodů, váha 94 % = koeficient 0,94)⁵⁷

Protože se zavedla nová kritéria, stal se propoččet podílu pro jednotlivé obce složitějším. Z hlediska obcí je ale i nadále důležitý výsledný procentní podíl, který je publikován každoročně ve vyhlášce s účinností k 1. září běžného roku.⁵⁸

Schéma č. 3: Rozdělení rozpočtového určení daní 2008 - 2012

Zdroj: <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/danovy-system-cr/rozpoctove-urceni-dani>

⁵⁷ RUCKÁ, Karla; ŠÁTEK, David; MAŘÍKOVÁ, Lucie. *Důvodová zpráva k návrhu* [online]. [cit. 19.2.2024]. Dostupný na WWW: <https://www.smocr.cz/Shared/Clanky/2347/duvodova-zprava-k-navrhu.pdf>

⁵⁸ KOMÁREK, Eduard. *V novém roce nové rozdělení daní pro obce* [online]. 2008 [cit. 19.2.2024]. Dostupný na WWW: <https://www.mvcr.cz/clanek/v-novem-roce-nove-rozdeleni-dani-pro-obce.aspx>

4.2.5 Novela zákona o RUD z roku 2013

Novela RUD provedená zákonem č. 295/2012 Sb. zachovala druhy sdílených daní včetně jejich motivačních složek, oddělený propočet daňových příjmů čtyř největších měst pomocí samostatných koeficientů, princip rozdělení sdílených daní pro ostatní obce podle čtyř velikostních kategorií s využitím koeficientů a násobků postupných přechodů. Nově ale omezila možnost započítat katastrální výměru obce jen na maximálně 10 hektarů na obyvatele. Nově bylo zavedeno čtvrté kritérium počtu žáků základních a mateřských škol, aby došlo k ukončení dohadů mezi jednotlivými obcemi na úhradě neinvestičních nákladů.

*„Do sdílených daní obcí se přesunuly také prostředky ve výši cca 1,5 mld. Kč, které byly do konce roku 2012 poskytovány obcím z kapitoly Všeobecná pokladní správa jako tzv. „příspěvek na školství“. Od roku 2013 tedy tento příspěvek zanikl“.*⁵⁹

Kritéria pro výpočet podílu obce na sdílených daních tedy byla zavedena:

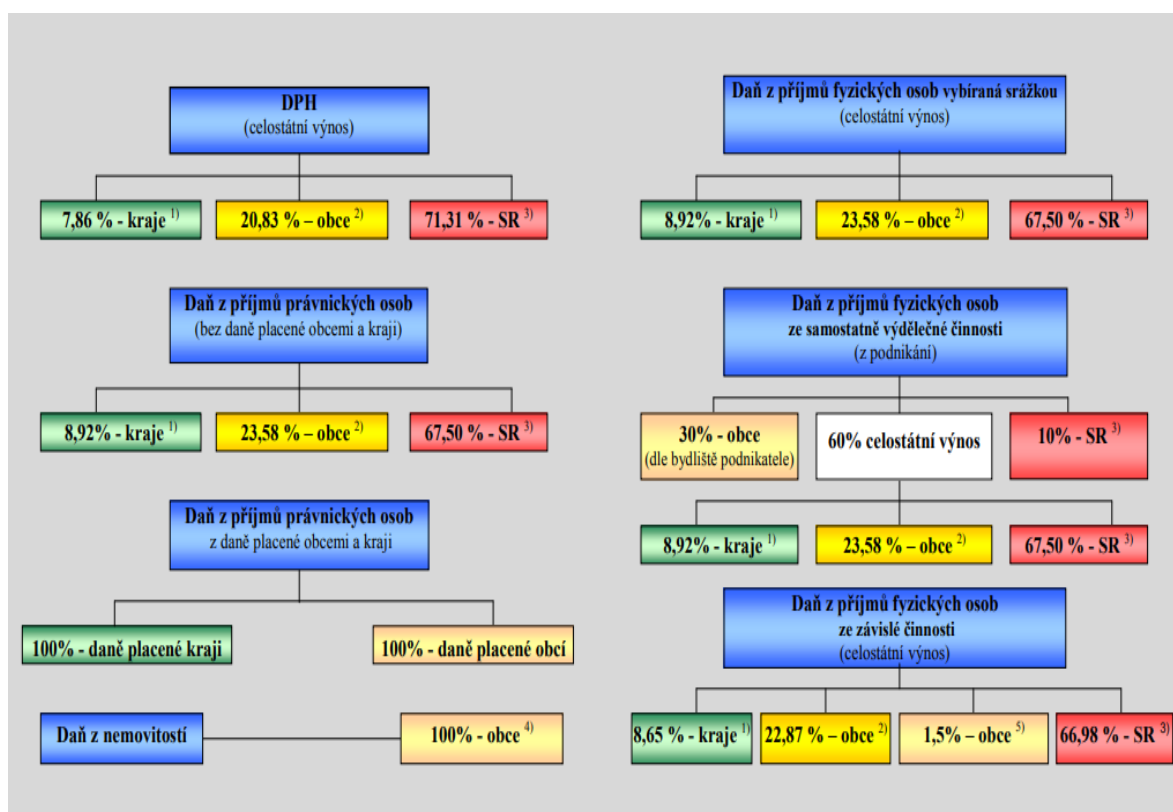
1. kritérium celkové výměry katastrálních území obce – nově maximálně 10 ha na obyvatele (váha 3 %)
2. kritérium prostého počtu obyvatel v obci (nově navýšení váhy na 10 %)
3. počet obyvatel upravený koeficienty postupných přechodů (nově pokles váhy na 80 %)
4. kritérium počtu dětí a žáků navštěvujících školu zřizovanou obcí (váha 7 %)⁶⁰

---

⁵⁹ LEGISLATIVA A METODIKA MFČR. Informace k financování mateřských a základních škol zřizovaných obcemi v rámci RUD [online]. 15.9.2014 [cit. 16.2.2024]. Dostupný na WWW: <https://www.ucetni-portal.cz/statni-infoservis/informace-k-financovani-materskych-a-zakladnich-skol-zrizovanych-obcemi-v-ramci-rud-689>

⁶⁰ PROVAZNIKOVÁ, Romana. Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Finance (Grada). Praha: Grada Publishing, 2015. S. 128-129. ISBN 978-80-247-5608-0.

Schéma č. 4: Rozdělení rozpočtového určení daní od roku 2013 - 2015

Zdroj: <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/danovy-system-cr/rozpoctove-urceni-dani>

Z výše uvedeného schématu je patrné, že od roku 2013 tedy dochází ke snížení podílu obcí na výnosu DPH na 20,83 %. Obcím se ale zvyšuje podíl na ostatních sdílených daních z 21,4 % na 23,58 %, kromě DPFO ze závislé činnosti, kde dochází k navýšení jen na 22,87 %.

4.2.6 Důležité změny v RUD v období po roce 2016

Pro 2016–2017 platí další změna pravidel RUD, která pro obce pouze sjednotila podíl na sdílených daních, kromě DPH, na 23,58 % a od začátku roku 2017 nabyly účinnosti další ustanovení novely - zrušena byla tzv. motivační složka, tj 30 % podíl obcí na DPFO ze závislé činnosti s místem bydliště na území obce a navýšení podílu na výnosu DPH na 21,4 %.

Pro rok 2018 se sjednotil podíl sdílených daní včetně DPH na 23,58 % a v přepočítávacím kritériu počtu dětí a žáků v přepočítávacím výpočtu je zvýšena váha tohoto kritéria ze 7 % na 9 %.⁶¹

4.3 Současný stav RUD k 1. 1. 2024

Základem pro výpočet nároku obce je 100 % celostátního hrubého výnosu jednotlivých typů daní s výjimkou daně z příjmů právnických osob, u které je základ snížen o daň z příjmu právnických osob, kdy je poplatníkem sama obec.

Podle aktuální podoby zákona o RUD mají obce od 1.1.2024 nárok na část z inkasa z těchto daní:

- 24,92 % z celostátního hrubého výnosu DPH
- 24,92 z celostátního hrubého výnosu DPFO (závislá činnost, srážková daň, daň z příznání i paušální daně)
- 24,92 DPPO včetně daně z příjmů právnických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby
- 1,5 % z celostátního hrubého výnosu DPFO osob ze závislé činnosti rozdělený podle přepočteného počtu zaměstnanců.

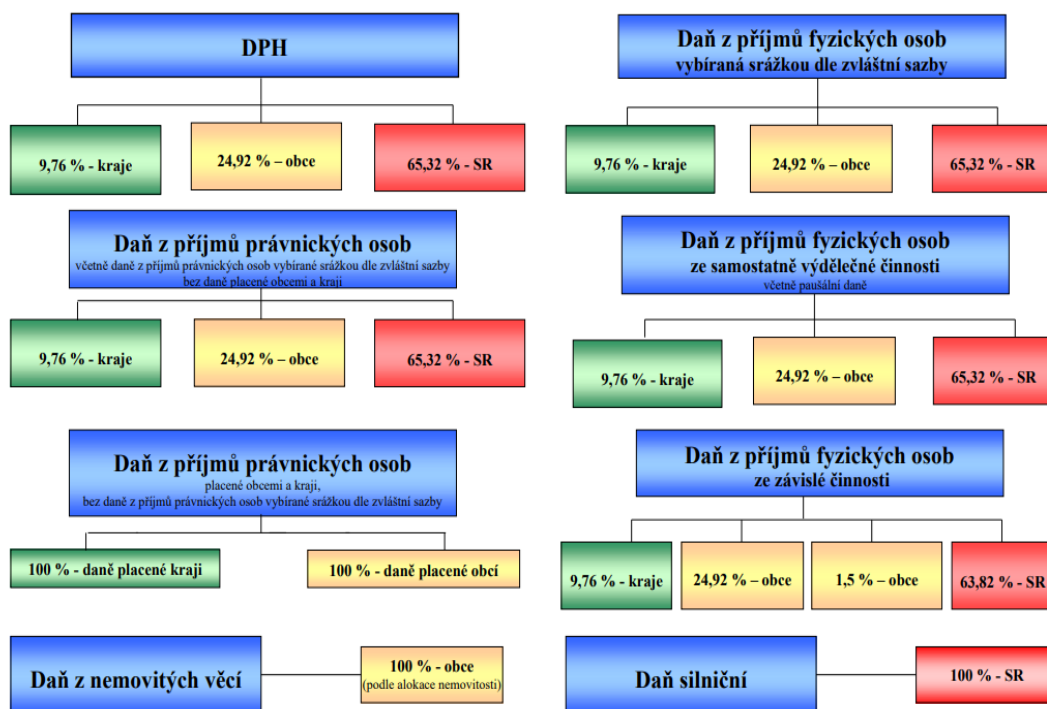
Nadále 100 % výnosu daně z nemovitých věcí, které se nachází na území dané obce a celý výnos DPPO v případech, kdy je poplatníkem sama obec.⁶²

---

⁶¹ <https://www.smscr.cz/kalkulacky/>

⁶² Daňové příjmy rozpočtů krajů a obcí dle zákona o rozpočtovém určení daní k 1. 1. 2024 | Rozpočtové určení daní | Daňové příjmy krajů a obcí | Kraje a obce | Daně | Finanční správa (financnisprava.cz)

Schéma č. 5: Schéma rozpočtového určení daní k 1. 1. 2024

Zdroj: <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/danovy-system-cr/rozpoctove-urceni-dani>

4.3.1 Mechanismus rozdělení výnosů sdílených daní jednotlivým obcím

„Podíly na daních definují, jakou část získávají obce jako celek, ale tyto celkové objemy je nutné dále přerozdělit mezi všech 6258 obcí. A zatímco u krajů jsou procenta stanovena v zákoně o RUD, v případě obcí tento zákon jen udává postup, jak tato procenta spočítat. Jedná se o poměrně složitý mechanismus, který zohledňuje počet obyvatel, velikost katastrálního území a počet dětí v mateřských školách a žáků základních škol.“⁶³ Konkrétní procento, kterým se obce, s výjimkou hlavního města Prahy, Plzně, Ostravy a Brna (dále jen „ostatní obce“), podílejí na procentní části celostátního hrubého výnosu daní, se vypočte jako součet:⁶⁴

⁶³ PROFÍ PRESS. Rozpočtové určení daní: Základní východiska a principy [online]. 2013 [cit. 16.2.2024]. Dostupný na WWW: <https://moderniobec.cz/rozpoctove-urceni-dani-zakladni-vychodiska-a-principy/>

⁶⁴ ČESKO. Zákon č. 243/2000 Sb. ze dne 29. června 2000 o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní). Dostupný také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-243>

- poměru započtené výměry katastrálních území obce k celkové výměře katastrálních území všech obcí, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,03; započtenou výměrou se rozumí maximálně 10 ha na každého obyvatele,
- poměru počtu obyvatel obce k počtu obyvatel všech obcí, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,10,
- poměru počtu dětí a žáků navštěvujících základní či mateřskou školu zřizovanou obcí k počtu těchto dětí a žáků za všechny obce, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,09,
- poměru násobku postupných přechodů vypočteného pro obec pomocí koeficientů postupných přechodů, k součtu násobků postupných přechodů vypočteného za ostatní obce vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,78; tato hodnota se dále násobí celkovým procentem, kterým se na části celostátního hrubého výnosu sdílených daní podílejí ostatní obce.

Koeficienty jsou zároveň uvedené v přílohách zmíněného zákona.

Tabulka č. 1: Koeficienty a násobky postupných přechodů

Počet obyvatel	Koeficienty postupných přechodů	Násobek postupných přechodů
0 – 50	1,0000	1,000 x počet obyvatel
51 – 2 000	1,0700	50 + 1,0700 x počet obyvatel nad 50
2001 – 30 000	1,1523	2136,5 + 1,1523 x počet obyvatel nad 2000
30 001 a více	1,3663	34 400,9 + 1,3663 x počet obyvatel nad 30 000

Zdroj: Příloha zákona o RUD

Pro Prahu, Brno, Ostravu a Plzeň jsou konkrétní procenta, kterým se tato města podílejí na části celostátního hrubého výnosu daní, v podstatě propočítána shodným postupem jako v případě „ostatních obcí“. Propoččet se odlišuje pouze

tím, že počet obyvatel Prahy, Brna, Ostravy a Plzně se neupravuje koeficienty postupných přechodů, ale zvláštními přepočítacími koeficienty.

Tabulka č. 2: Přepočítací koeficienty

Hl. m. Praha	4,0641
Plzeň	2,2961
Ostrava	2,2961
Brno	2,2961
ostatní	1,0000

Zdroj: Příloha zákona o RUD

Výše zmíněný postup určený zákonem působí na laickou veřejnost obvykle poměrně komplikovaně, ale v praxi se jedná jen o vzájemné násobení a dělení. Každoroční prováděcí vyhláška⁶⁵ navíc aktuálně reaguje na změny v počtu obyvatel, dětí a žáků v mateřských a základních školách, zaměstnanců, popřípadě na změny ve výměře katastrálních území obce. Tato vyhláška navíc obsahuje ve své objemné příloze předem vypočítané podíly na výnosu sdílených daní pro jednotlivé obce, které jsou zároveň zveřejněné na webových stránkách Ministerstva financí. Svaz měst a obcí ČR či Sdružení místních samospráv na svých webových stránkách zároveň uvádí kalkulačku⁶⁶ odhadovaných daňových příjmů pro každou obec, které je vhodné využívat jako podpůrný nástroj při sestavování rozpočtu.⁶⁷ „Kalkulačka informuje starosty o pravděpodobné výši finančních prostředků, které obdrží v určitém roce jako součást svých daňových příjmů, přičemž celková částka příjmů pro všechny obce je závislá na objemu financí vybraných správcem daně během rozpočtového roku.“⁶⁸

⁶⁵ ČESKO. Vyhláška č. 264/2023 Sb. ze dne 24. srpna 2023 o procentním podílu jednotlivých obcí na částech celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a daní z příjmů. Dostupný také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2023-264>

⁶⁶ <https://www.informaceoobcich.cz/kalkulacka-rud/>

⁶⁷ Svaz měst a obcí České republiky, 2022. *Příručka pro člena zastupitele obce po volbách v roce 2022*. Praha: Svaz měst a obcí České republiky. ISBN: 978-80-88375-20-3.

⁶⁸<https://www.smscr.cz/kalkulacky/>

5 METODIKA

Praktická část bakalářské práce je zaměřena na analýzu hospodaření města Chýně. Cílem výzkumu je zhodnocení úskalí současných kritérií RUD na příkladu rychle rostoucí obce.

Autor práce prozkoumal obecní rozpočet a statistické údaje o obci, přičemž veškerá uvedená data byla přesně časově zarovnána s obdobím zahájení psaní této práce. To vše zasadil do právního rámce RUD. Následně aplikoval interpretativní přístup, kdy se prostřednictvím analýzy dat z různých zdrojů, především Českého statistického úřadu (dále jen ČSÚ), Ministerstva financí ČR (dále jen MFČR), kalkulačky Sdružení místních samospráv a obecního úřadu (dále jen OÚ Chýně), snažil porozumět dynamice a vztahům mezi různými kritérii ovlivňujícími RUD.

První kapitola se věnuje charakteristice obce obecně. Druhý úsek je zaměřen na finanční hospodaření města. Třetí kapitola se zabývá rozбором jednotlivých faktorů, které ovlivňují daňové příjmy města Chýně, konkrétně pak počtem obyvatel, zaměstnanců, dětí v MŠ a žáků v ZŠ. V další části se autor zaměřuje na analýzu vlivu obyvatel, kteří nejsou přihlášení k trvalému bydlišti, na rozpočet Chýně a kvantifikuje z toho plynoucí finanční ztrátu v souvislosti s RUD.

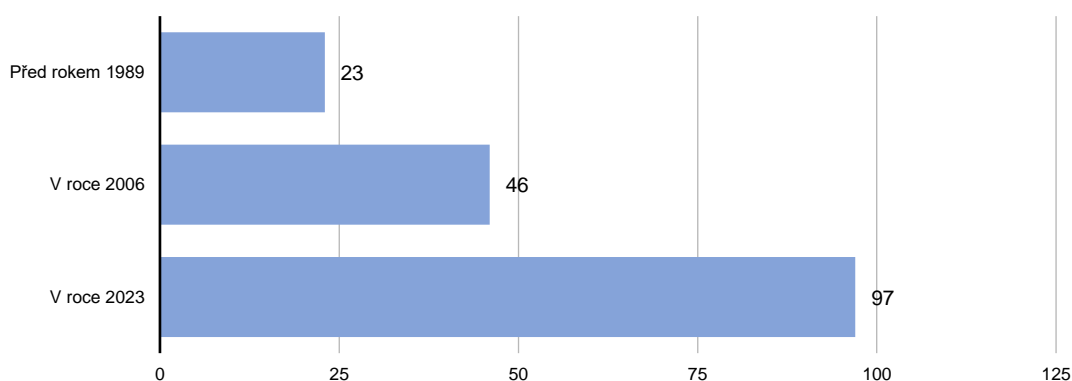
Součástí práce je také analýza a interpretace dat získaných z dotazníku, který byl zveřejněn na Facebooku s cílem analyzovat aktuální stav a porozumět chování obyvatel nepříhlášených k trvalému bydlišti. Autor si je vědom možného zkreslení způsobeného dobrovolnou účastí respondentů, avšak zároveň se zaměřuje na získání užitečných poznatků, které lze získat z této specifické metody sběru dat. Především pak díky odpovědím na otevřenou otázku.

Autorem provedený výzkum přináší nejen informace o vlivu a úskalí jednotlivých kritérií RUD v praxi, ale také může být využit obcí Chýně jako podklad pro řešení problematiky trvalého bydliště.

6 CHARAKTERISTIKA OBCE CHÝNĚ

Obec Chýně o rozloze 499,8375 leží 14 kilometrů západně od pražského centra a těsně přiléhá k hranicím metropole. V posledních letech se mění v atraktivní lokalitu s rychle rostoucím počtem obyvatel. Modernizace infrastruktury, včetně kanalizace a plynofikace, spustila období masivního rozvoje po roce 2006, jak je patrné z grafu č. 1. Život v Chýni nabízí ideální kombinaci moderního vesnického bydlení v přírodě, a zároveň snadný přístup do hlavního města. Obec se také může pyšnit aktivní občanskou vybaveností. Rozvoj školních a dětských zařízení, stejně jako modernizace veřejných prostor, jsou prioritami, na kterých obecní správa pracuje.

Graf č. 1: Počet ulic

Zdroj: kniha, vlastní zpracování - Chýně - 750 let, 1. vyd. Chýně: Tisk LNT, s.r.o., 2023. ISBN 978-80-11-03100-8

Ke svému 750. výročí získala Chýně status města. „*Pro rozpočet ani občany status města nic nemění. Pro obec je to o změně papírů, razítek a všeho možného. Ale byl to dárek Chýni jako takové!*“ uvedla starostka města Mgr. Anna Chvojková na stránkách Chýňského zpravodaje ⁶⁹

⁶⁹ Chýňský zpravodaj: Periodický tisk územně samosprávného celku [online]. 3/2023. Chýně: Městský úřad Chýně. Dostupné z: https://www.chyne.cz/files/document/Zpravodaj_Ch%C3%BDn%C4%9B_3_2023_fin_649409231e58e.pdf

6.1 Veřejná správa

Město Chýně je územně samosprávním subjektem se základním výkonem přenesené působností, tedy obcí I. typu. Vykonává samosprávné činnosti a vybrané činnosti státní správy ve své samostatné působnosti. Dle webových stránek obce je výkonným orgánem rada města.⁷⁰ V obci je zároveň nejvyšším orgánem samosprávy zastupitelstvo, do kterého se naposledy volilo 24. září 2022 a vítězem voleb byla strana ESO, která získala 100 % hlasů, protože neměla soupeře. V obci je zároveň nejvyšším orgánem samosprávy zastupitelstvo, které má 15 členů, a zřizuje dva výbory - finanční a kontrolní. Vzhledem k tomu, že se obec neustále rozrůstá, jsou zde zřízeny také Komise pro výstavbu a územní plánování a také Komise pro občanské záležitosti.

Správu obce zajišťuje městský úřad. Působí tu kromě starostky, místostarostky, také tajemnice, oddělení vnitřních věcí, oddělení investiční, stavební a životního prostředí a oddělení finanční. Pověřenou obcí je sousední Hostivice, kde se nachází stavební úřad a matrika. Obec s rozšířenou působností pro Chýni jsou Černošice, kde sídlí odbor územního plánování, životního prostředí, silniční a správní úřad a také OSPOD.

---

⁷⁰ Rada [online]. [cit. 2024-02-20]. Dostupné z: <https://www.chyne.cz/rada>

7 ROZPOČTOVÉ HOSPODAŘENÍ MĚSTA CHÝNĚ

Rozpočty místních samosprávných orgánů představují největší část veřejných rozpočtů, čímž podle autorů knihy *Veřejný sektor, teorie a praxe v ČR* zastupují 37% všech rozpočtů vůbec.⁷¹

Z analýzy finančního hospodaření obce lze vyčíst, že v období 2012–2022 byla pokladna stabilní. Je to dáno dobrým plánováním hospodaření, kdy město Chýně na jedné straně dobře naplňovalo své cíle, efektivně nastavilo cash flow, nemělo přehnaně vyšší výdaje, než byly předpokládané příjmy a zároveň adekvátně reagovalo na rizika, např. s příchodem covid-19, kdy v hospodaření není vidět výrazný výkyv, byť se v této době snížily podíly daňových příjmů všem samosprávám⁷², ale zároveň vláda obcím vyplácela formou dotace kompenzace.

Saldo příjmů a výdajů ukázalo za poslední 3 roky přebytek více než 42 mil. Kč a od roku 2010 se jednalo o přebytek více než 26 mil. Kč. Na tabulce č. 3 i grafu č. 2 vývoje příjmů a výdajů Chýně je vidět, že přebytky v jednotlivých letech byly střídány deficity, z čehož je zřejmé, že obec se nesnaží tvořit zbytečné rozpočtové přebytky a kumulovat finanční prostředky na účtech, ale finanční obnos v následných letech využije pro rozvoj města.

---

⁷¹ PEKOVÁ, Jitka, JETMAR, Marek a TOTH, Petr, 2019. *Veřejný sektor, teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer ČR. ISBN 978-807598-209-4

⁷² *PROGRAM ROZVOJE OBCE CHÝNĚ Na období 2022-2028* [online]. [cit. 2024-02-21].

Dostupné z:

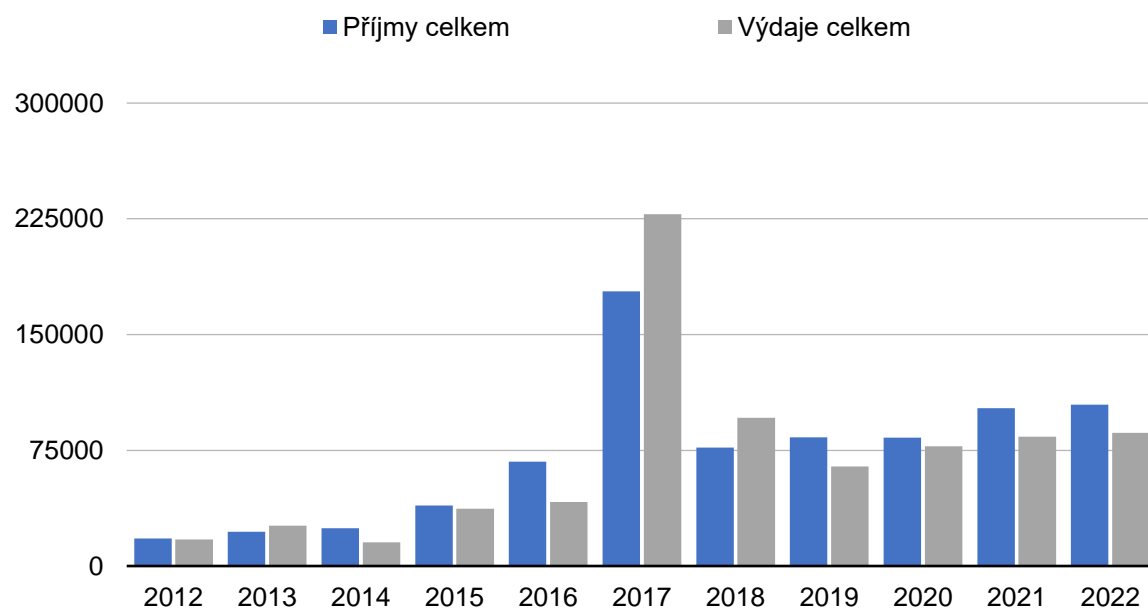
https://www.chyne.cz/files/document/Ch%C3%BDn%C4%9B_PRO_n%C3%A1vrh_17_3_2023_s_chvaleny_64199cfd978db.pdf

Tabulka č. 3: Vývoj příjmů a výdajů Chýně (v tis. Kč)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Daňové příjmy	13 754	18 355	21 414	23 689	30 706	35 705	46 663	55 225	56 248	68 657	89 656
Nedaňové příjmy	601	1 312	1 816	1 316	1 985	2 387	3 116	5 573	6 739	13 571	9 770
Kapitálové příjmy	93	74	594	1 068	1 720	67	213	46	5 342	11 235	341
Přijaté dotace	3 502	2 566	624	13 204	33 245	139 937	26 711	22 490	14 884	8 880	4 710
Příjmy celkem	17 951	22 307	24 448	39 277	67 656	178 095	76 703	83 335	83 213	102 343	104 478
Běžné výdaje	9 897	13 125	13 167	15 399	18 117	19 249	38 976	33 347	33 946	44 658	56 184
Kapitálové výdaje	7 281	12 952	2 104	21 807	23 452	208 797	57 121	31 115	43 671	39 113	30 175
Výdaje celkem	17 178	26 077	15 271	37 206	41 569	228 045	96 097	64 462	77 618	83 771	86 359
Saldo příjmů a výdajů	773	-3 770	9 177	2 072	26 087	-49 950	-19 394	18 873	5 596	18 572	18 119

Zdroj: <https://monitor.statnipokladna.cz/>, zpracování vlastní

Graf č. 2: Vývoj příjmů a výdajů Chýně (v tis. Kč)

Zdroj: <https://monitor.statnipokladna.cz/>, zpracování vlastní

Nutno podotknout, že finanční deficity byly dány obdobím zvýšených výdajů na investice a opravy. V roce 2015 to byly náklady na stavbu mateřské školy. „Výrazně vyšší výdaje společně s příjmy v roce 2017 souvisí s výstavbou základní školy v Bolzanově ulici.“⁷³

7.1 Komparace hospodaření Chýně a obcí ČR

V posledních letech rostou daňové příjmy obcí poměrně vysokým tempem. Cílem zvýšení financí pro obce je snaha posílit jejich samostatnost tak, aby správa veřejného majetku nebyla příliš závislá na individuálních dotacích. V roce 2022 byl nárůst způsoben „především navýšením podílu obcí na celostátním hrubém výnosu daní dle zákona o rozpočtovém určení daní z 23,58% na 25,84%, postupné oživení hospodářského růstu a probíhající inflace.“⁷⁴ V roce 2022 obce vykázaly celkový přebytek ve výši 25,3 mld. Kč a pokračují tak v nastaveném trendu hospodaření roku 2021.

Porovnáme-li vývoj příjmů Chýně s příjmy všech obcí v celé republice, je zde znát obrovský rozdíl. Příjmy obcí po celé České republice v roce 2013 byly 256 175,7 mil. Kč a vzrostly na 437 541,34 mil. Kč v roce 2022⁷⁵. Nárůst byl tedy o 70,8 %. V Chýni pak z 22 307 tis. Kč z roku 2013 vzrostly příjmy na 104 478 tis. Kč v roce 2022⁷⁶. Nárůst byl tedy 368,4%.

---

⁷³ PROGRAM ROZVOJE OBCE CHÝNĚ Na období 2022-2028 [online]. [cit. 2024-02-22].

Dostupné z:

https://www.chyne.cz/files/document/Ch%C3%BDn%C4%9B_PRO_n%C3%A1vrh_17_3_2023_s_chvaleny_64199cfd978db.pdf

⁷⁴ MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. Zpráva o vývoji rozpočtového hospodaření obcí, dobrovolných svazků obcí a krajů k 31. 12. 2022 [online]. [cit. 2024-02-22]. Dostupné z:

<https://www.mfcr.cz/cs/rozpocetova-politika/uzemni-rozpocety/hospodareni-uzemnich-rozpocetu/mesicni-zpravy-o-hospodareni-uzemnich-ro/2022/zprava-o-vyvoji-rozpocetoveho-hospodareni-50793>

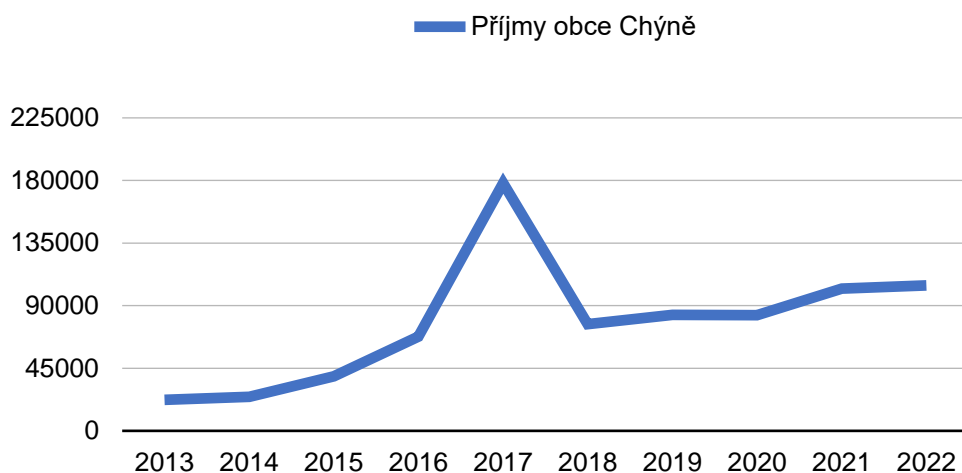
⁷⁵ MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. Zpráva o vývoji rozpočtového hospodaření obcí, dobrovolných svazků obcí a krajů k 31. 12. 2022 [online]. [cit. 2024-02-20]. Dostupné z:

<https://www.mfcr.cz/cs/rozpocetova-politika/uzemni-rozpocety/hospodareni-uzemnich-rozpocetu/mesicni-zpravy-o-hospodareni-uzemnich-ro/2022/zprava-o-vyvoji-rozpocetoveho-hospodareni-50793>

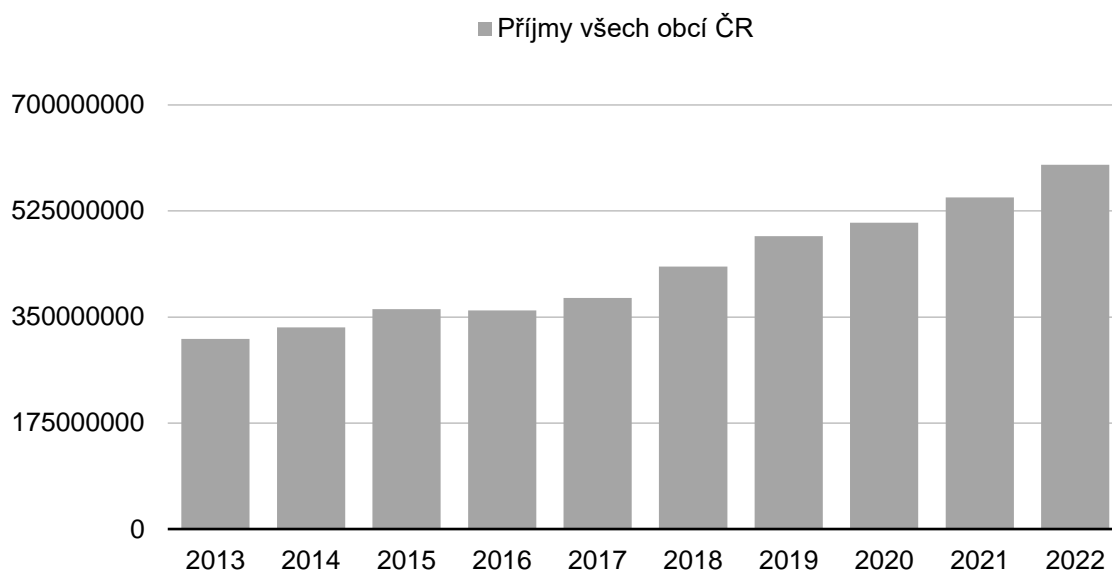
⁷⁶ MONITOR.STATNIPOKLADNA.CZ. Obec Chýně (Praha - západ) [online]. [cit. 2024-02-23].

Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/00241296/prehled?rad=t&obdobi=2311>

Graf č. 3 a 4: Porovnání vývoje příjmů Chýně s příjmy všech obcí v ČR

Zdroj: <https://monitor.statnipokladna.cz/> a MFCR, zpracování vlastní

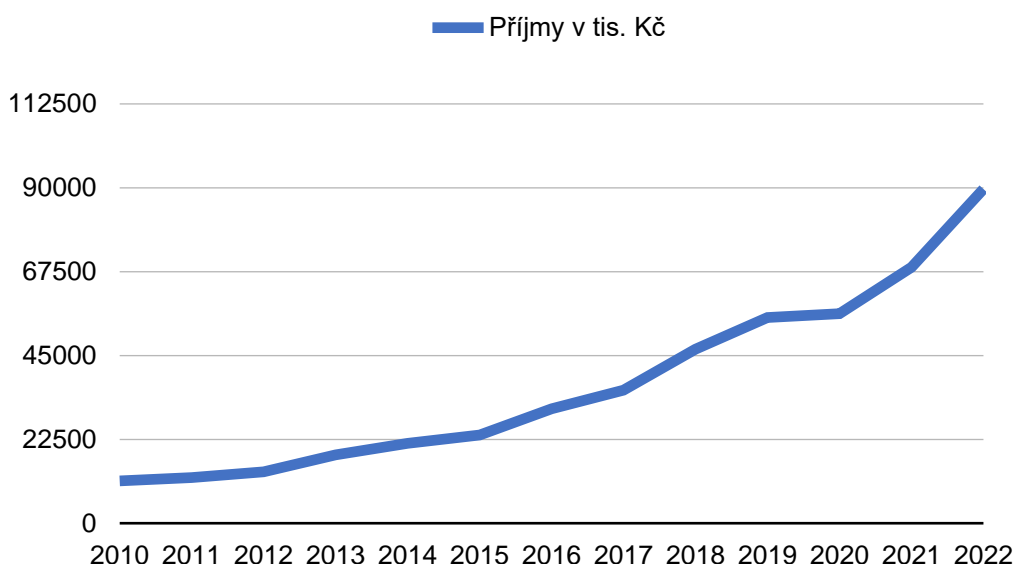
Zdroj: <https://www.mfcr.cz/cs/rozpocetova-politika/uzemni-rozpocety/hospodareni-uzemnich-rozpocetu/mesicni-zpravy-o-hospodareni-uzemnich-ro/2023/zprava-o-vyvoji-rozpocetoveho-hospodareni-obci-dobr-54377>

7.2 Daňové příjmy města Chýně

Základním pilířem finanční stability obce Chýně byly běžné příjmy, především z daní vybraných v souladu s ustanoveními zákona č. 243/2000 Sb. o RUD. Ty v roce 2022 dosahovaly výšky zhruba 90 mil. Kč, což je cca 86% celkových příjmů⁷⁷. Zbytek rozpočtu tvoří nedaňové a kapitálové příjmy, a také investiční dotace: „např. náklady na výstavbu školy či intenzifikaci ČOV byly z velké části pokryty právě dotacemi, dále je možné díky dotačním titulům opravovat místní komunikace.“⁷⁸ Obce získávají nejen finance z RUD, ale také z místních poplatků, které jim připadají v plné výši.

Graf č. 5: Vývoj daňových příjmů Chýně (v tis. Kč)

Zdroj: <https://monitor.statnipokladna.cz/>, zpracování vlastní

⁷⁷ MONITOR.STATNIPOKLADNA.CZ. *Obec Chýně (Praha - západ)* [online]. [cit. 2024-02-23]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/00241296/prehled?rad=t&obdobi=2212>

⁷⁸ PROGRAM ROZVOJE OBCE CHÝNĚ *Na období 2022-2028* [online]. [cit. 2024-02-23].

Dostupné z:

https://www.chyne.cz/files/document/Ch%C3%BDn%C4%9B_PRO_n%C3%A1vrh_17_3_2023_s_chvaleny_64199cfd978db.pdf

Jak autor uvedl na straně 32, pro výpočet daňových příjmů jsou základem tyto údaje o obci:

- **započtená výměra katastrálního území obce** (směrodatný je údaj ČSÚ). V případě Chýně jde o 499.8375 hektarů.
- **Počet obyvatel obce k 1. lednu** (směrodatný je údaj ČSÚ). V Chýni je to v současné době 4657 obyvatel.
- **Počet dětí a žáků navštěvujících školu zřizovanou obcí k 30. září** (tento údaj vycházející z dokumentace škol podle školského zákona). V Chýni je to aktuálně 809 dětí a žáků.
- Kromě toho obce dle stejného zákona, paragrafu 4, odstavce 1h získávají **1,5 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti odváděné plátcem daně.**⁷⁹ Tato částka je následně přerozdělena mezi jednotlivé obce na základě počtu zaměstnanců, kteří mají v dané obci pracovní místo. V současné době je to 762 zaměstnanců.

---

⁷⁹ ČESKO. Zákon č. 243/2000 Sb. ze dne 29. června 2000 o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní). Dostupný také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-243>

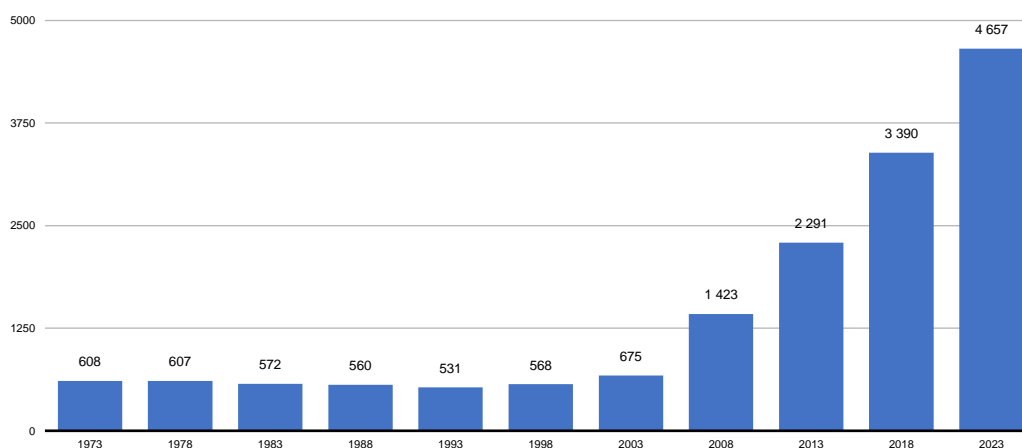
8 VLIV JEDNOTLIVÝCH KRITÉRIÍ NA ROZPOČET CHÝNĚ

8.1 Kritérium počet obyvatel

Počet obyvatel je klíčovým faktorem ovlivňujícím většinu sdílených daňových příjmů města. Vývoj počtu rezidentů v Chýni byl až do nedaleké minulosti velmi pozvolný. Na grafu č. 6 je vidět patrný první výrazný nárůst mezi lety 2003 a 2008.

V publikaci Program rozvoje obce Chýně na období 2022 - 2028 se píše: „Mezi lety 1991 a 2021 dosáhl index změny počtu obyvatel rekordní hodnoty 7,95, což znamená, že v roce 2021 byl počet obyvatel na 795 % stavu z roku 1991. Přírůstek je navíc v čase velmi nekonstantní, strmý růst počtu nových rezidentů odstartoval s přijetím územního plánu v roce 2004. Relativně přibylo nejvíce obyvatel v roce 2007 (index změny počtu obyvatel mezi začátkem a koncem roku byl 1,27), absolutně pak o 11 let později (427).⁸⁰ Chýně roste stále. Jen za poslední rok zde přibylo 307 obyvatel, což má nemalý vliv na příjmy obce v rámci RUD.

Graf č. 6: Vývoj počtu obyvatel Chýně k 31.12.

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

⁸⁰ PROGRAM ROZVOJE OBCE CHÝNĚ Na období 2022-2028 [online]. [cit. 2024-02-20].

Dostupné z:

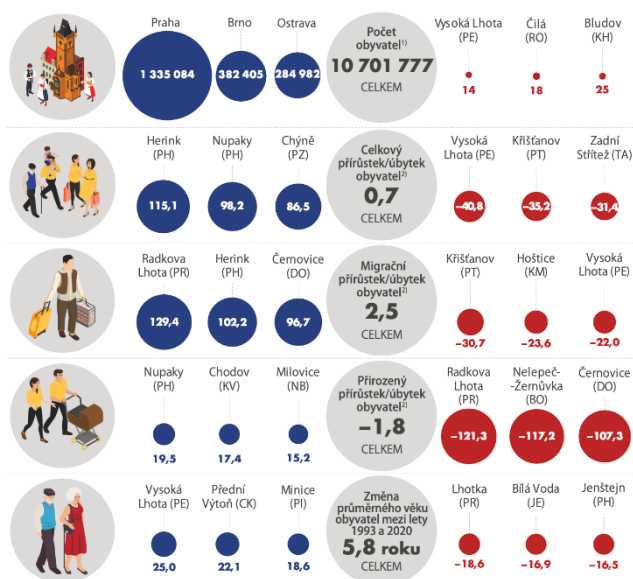
https://www.chyne.cz/files/document/Ch%C3%BDn%C4%9B_PRO_n%C3%A1vrh_17_3_2023_s_chvaleny_64199cfd978db.pdf

V roce 2020 dokonce dle ČSÚ⁸¹ patřilo Chýní třetí místo v České republice, co do celkového přírůstku obyvatel za rok a druhé místo jako nejmladší obci. V publikaci Česko v číslech se doslova píše: „Obce s nejnižším průměrným věkem obyvatel v roce 2020 se nacházely v zázemí Prahy, byl to Zlonín (30,7 roku) a Chýně (31,4 roku).“⁸²

OBYVATELSTVO V OBCÍCH

Obce s nejnižším průměrným věkem obyvatel v roce 2020 se nacházely v zázemí Prahy, byl to Zlonín (30,7 roku) a Chýně (31,4 roku). Na druhé straně nejstarší obyvatelé žili ve Vysoké Lhotě v okrese Pelhřimov (66,4 roku) a v Minicích na Písecku (61,4 roku).

Demografická „nej“ v obcích

¹⁾ stav k 31. 12. 2020

²⁾ roční průměr na tisíc obyvatel za roky 1993–2020

Zdroj: https://www.czso.cz/documents/10180/150808213/3202032117_uze.pdf/b05b50c3-69fa-4cb6-858d-6586984c2fd8?version=1.3

Jak bylo zmíněno v teoretické části, určení konkrétního podílu, který získá obec ze sdílených daní vlivem počtu obyvatel, není zcela triviální. Pro letošní rok z kalkulačky Sdružení místních samospráv vyplývá, že na jednoho člověka Chýně

⁸¹ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Území, sídelní struktura* [online]. [cit. 2024-02-20]. Dostupné z: https://www.czso.cz/documents/10180/150808213/3202032117_uze.pdf/b05b50c3-69fa-4cb6-858d-6586984c2fd8?version=1.3

⁸² ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Území, sídelní struktura* [online]. [cit. 2024-02-21]. Dostupné z: https://www.czso.cz/documents/10180/150808213/3202032117_uze.pdf/b05b50c3-69fa-4cb6-858d-6586984c2fd8?version=1.3

obdrží v roce 2024 z RUD 16 388 Kč. To znamená, že v městské kase přibude cca 76 mil. Kč.

V případě kritéria počtu obyvatel je směrodatný údaj ČSÚ. Skutečný počet lidí žijících v konkrétní obci je však často jiný. Upozorňuje na to například dokument Program rozvoje obce Chýně 2022 - 2028: „K poslednímu dni roku 2021 žilo v Chýni 4309 lidí s trvalým bydlištěm, což ji řadí v rámci okresu k deseti největším, větší je například sousední Hostivice či Rudná. Data za Sčítání lidí, domů a bytů v roce 2021 však ukazují, že obvykle v obci pobývá dokonce 4 681 osob (tj. ne všichni zde mají trvalý pobyt)⁸³ Rozdíl 372 obyvatel, by při výše uvedené částce znamenal, že Chýně na nepřihlášených obyvatelích přichází ročně přibližně o více než 6 milionů korun na příjmech.

Tento výpočet však uvádí porovnání dvou různých dat a je tedy statisticky nepřesný, neboť Chýně je dynamicky se rozvíjející obec. Přesnější pohled nabízí dvě tabulky ČSÚ, kdy při Sčítání lidí, domů a bytů v roce 2021 porovnáme počet obyvatel v obci Chýně ke stejnému datu, a sice k 26. 3. 2021. Zatímco trvale přihlášených zde bylo 4106⁸⁴, k pobytu obvyklému⁸⁵ se přihlásilo 4681 lidí.⁸⁶ Rozdíl je 575 obyvatel, tedy o více než 9 milionu korun, o které obec na daňových příjmech ročně přichází.

V současnosti podle starostky Mgr. Chvojkové je nepřihlášených obyvatel přibližně 700. Soudí dle údajů čistírny odpadních vod. Pokud by takový údaj byl pravdivý,

---

⁸³ PROGRAM ROZVOJE OBCE CHÝNĚ Na období 2022-2028 [online]. [cit. 2024-02-21].

Dostupné z:

https://www.chyne.cz/files/document/Ch%C3%BDn%C4%9B_PRO_n%C3%A1vrh_17_3_2023_s_chvaleny_64199cfd978db.pdf

⁸⁴ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Obyvatelstvo s registrovaným pobytem podle obcí vybraného okresu [online]. [cit. 2024-02-21]. Dostupné z:

<https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&pvo=SLD21056-OB-OK&z=T&f=TABULKA&skupId=4829&katalog=33516&pvo=SLD21056-OB-OK&pvok=101&pvoch=40258#w=>

⁸⁵ **Místo obvyklého pobytu** je definováno jako místo, kde osoba převážně pobývá, tráví dobu svého každodenního odpočinku bez ohledu na dočasnou nepřítomnost z důvodu rekreace, návštěv, pracovních cest, pobytu ve zdravotnickém zařízení apod., a kde je členem konkrétní domácnosti.

⁸⁶ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Chýně (okres Praha-západ) [online]. [cit. 2024-02-24].

Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=34055&u=__VUZEMI__43__539309#w=

protože je to jen odhad, pak Chýně ročně přichází o 11,5 milionu korun. To by pokrylo roční náklady na výstavbu tří nových chodníků a rekonstrukci tří silnic.

8.2 Kritérium počet dětí a žáků

S růstem počtu obyvatel souvisí i nárůst počtu dětí. Zvláště s ohledem na skutečnost, že průměrný věk obyvatel Chýně v roce 2020 byl 31,4 roku a nyní je 31,9⁸⁷. Každý rok se tak v Chýni narodí vyšší desítky dětí, v roce 2022 jich bylo 55 (29 mužů, 26 žen) a další přibývají vlivem stěhování. Díky tomu je v Chýni 29,4% dětí do 14ti let. Naproti tomu jen 6,3% rezidentů je starších 65 ti let.

Tabulka č. 4: Obyvatelstvo podle věku

	1980	1991	2001	2011	2021	2023
0-14 let	158	113	112	438	1324	1371
15 - 64 let	355	371	458	1415	3073	2994
65 a více let (do roku 2011 vč. nezjištěného věku)	87	61	67	153	284	292
Obyvatelstvo celkem	600	545	637	2006	4681	4657

Zdroj: ČSÚ, zpracování vlastní - https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=34175&u=__VUZEMI__43__539309

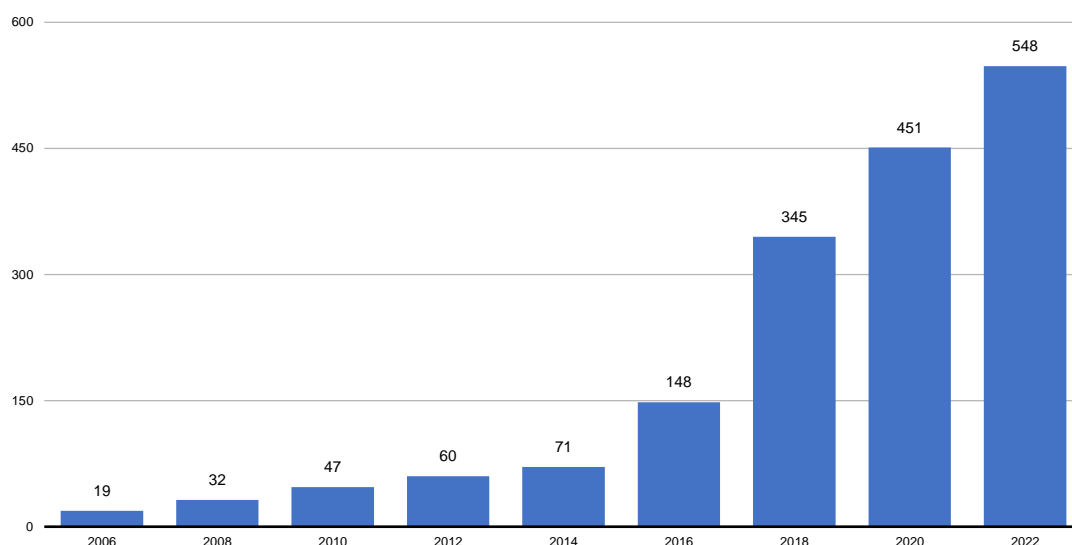
Jak zmiňuje kniha Chýně 750 let „ještě v roce 1800 se v Chýni vyskytovala řada negramotných lidí.“⁸⁸ S výukou po staveních se v Chýni začalo od počátku 19. století. Škola byla postavena v roce 1864.

Nová škola v Bolzanově ulici byla slavnostně otevřena až v roce 2017 a její kapacita je 464 míst. Původním záměrem bylo, že bude určena nejen pro chýňské, ale také jako spádová pro okolní obce. Už za tři roky se ale ukázalo, že vlivem narůstajícího počtu obyvatel je kapacita nedostačující a Chýně znovu začala řešit nedostatek míst ve školních lavicích.

⁸⁷ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Chýně (okres Praha-západ)* [online]. [cit. 2024-02-24]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=31588&u=__VUZEMI__43__539309

⁸⁸ MĚSTO CHÝNĚ. *750 let Chýně* [online]. [cit. 2024-02-20]. Dostupné z: <https://750let.chyne.cz/>

Graf č. 7: Počet dětí ve školách v Chýni

Zdroj: OU Chýně

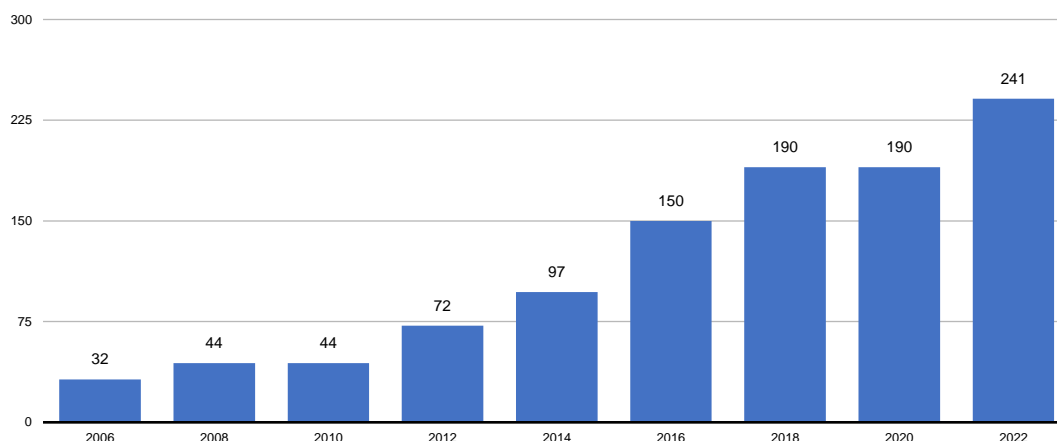
Financování stavby školy si žádá nemalé finanční prostředky. I na to zákon pamatuje a jedním z nástrojů, jak dostat zákonu a zároveň neudělat díru v rozpočtu je využít možnosti vytvoření společného školského obvodu nebo svazkové školy jako dobrovolného uskupení obcí. 18. října 2023 byl na okraji Chýně poklepán základní kámen k nové svazkové základní škole měst Chýně a Hostivice. Stavba byla ihned započata s cílem školu pro 800 žáků otevřít v září 2025. Předpokládané náklady převyšují jednu miliardu korun. Nejvíce peněz, konkrétně 757 milionů korun, poskytne Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Obce žádají i o další dotace. Zbytek peněz pak zaplatí Chýně a Hostivice v poměru 2:1 z vlastních zdrojů. Chýně bude muset na stavbu čerpat úvěr.⁸⁹ Splátku úvěru ve výši 8-10 milionů ročně bude obec platit z RUD. Zatímco se ale v rozpočtu obce objeví náklady na stavbu školy, příjmy z RUD za žáky nikoli. V případě svazkové školy totiž tyto finance plynou rovnou škole a v rozpočtu obce se nepromítnou.

Rychlý růst počtu dětí se týká také mateřských školek. První byla otevřena v roce 1953. S přibývajícím počtem obyvatel, rostl i počet školek. Zatímco ještě v roce

⁸⁹ Chýňský zpravodaj: *Periodický tisk územně samosprávného celku* [online]. 5/2023. Chýně: Městský úřad Chýně. Dostupné z: https://www.chyne.cz/files/document/Zpravodaj_Chyne_5_2023_6530b946c9bba.pdf

2011 byla jejich kapacita pouhých 44 míst,⁹⁰ v roce 2020 obec musela nechat postavit předškolní zařízení z mobilních kontejnerů, protože pro výstavbu klasické mateřské školy nebyl čas. V současné chvíli je ve výstavbě další budova, která by dle názoru místostarostky Marcely Czerwinski měla stačit. Celková kapacita mateřských školek je nyní 241 míst.

Graf č. 8: Počet dětí v mateřských školách v Chýni

Zdroj: OU Chýně

Chýně má nyní 789 žáků a dětí v mateřských školách. Podle kalkulačky Sdružení místních samospráv⁹¹ pro letošní rok získá město na jedno dítě a či žáka částku 19 535 Kč z RUD, tedy více než 15 milionů korun. Za předchozích 10 let dle informací obecního úřadu v Chýni přibylo 651 žáků a s nimi ročně navíc cca 12 milionů Kč.

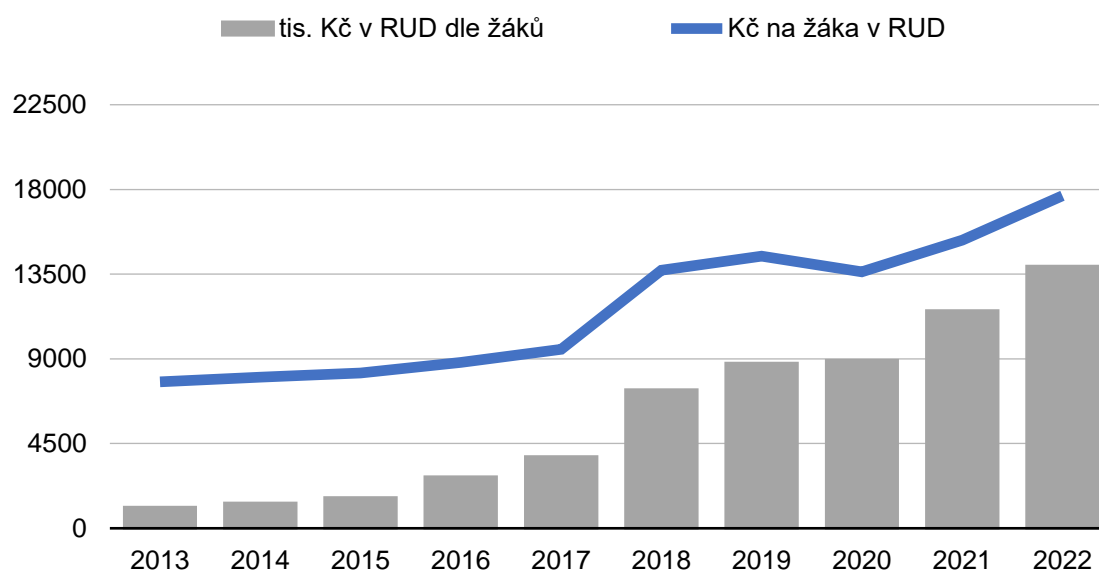
Vedle státních školek v obci fungují ještě školky soukromé, které mají kapacitu 54 míst. Ty ale s RUD nesouvisí a město tak loni přišlo na příjmech o více než 1 milion korun.

⁹⁰ MĚSTSKÝ ÚŘAD CHÝNĚ. *MŠ a ZŠ Chýně* [online]. [cit. 2024-02-20]. Dostupné z: <https://www.chyne.cz/info/ms-a-zs-chyne>

⁹¹ <https://www.smscr.cz/kalkulacky/>

Graf č. 9: Daňové příjmy dle kritéria počtu žáků v Chýni

Zdroj: OÚ Chýně a MFČR - <https://www.mfcr.cz/cs/rozpocetova-politika/uzemni-rozpocety/hospodareni-uzemnich-rozpocetu/financovani-materskych-a-zakladnich-skol/2020/informace-o-vysi-prostredku-ktere-obce-ziskavaji-z-53863>

I u tohoto kritéria je stejný problém jako u počtu obyvatel a tím je trvalé bydliště jako směrodatný údaj pro RUD, resp. příjmovou část rozpočtu obce. Existuje totiž fenomén zvaný "zápisová turistika"⁹². A ten mění realitu. Stává se totiž, že rodiče přihlásí dítě k trvalému pobytu tam, kde je to pro ně výhodné, např. vyhlídnou si kvalitní školu a přihlásí dítě do katastru obce k trvalému pobytu jen proto, aby zdejší ZŠ či MŠ mohlo navštěvovat. „Jestli to je kvůli škole, tak přehlaste jen dítě, sebe nemusíte,“ radila mi (úřednice na úřadě). „Nic dalšího jsme měnit nemuseli a hned po zápisu jsme svoje dítě přihlásili zase zpátky domů, škola to dál nijak neřeší,“ cituje článek Bydliště pro dítě v kostele aneb rozmáhá se zápisová turistika a jak na ni vyžrát na webových stránkách www.eduzin.cz⁹³ maminku, která má se zápisovou turistikou zkušenost. O stejné situaci, ve které navíc byl rodič ochotný zaplatit 10 tisíc korun za to, že jeho dítě bude mít trvalou adresu ve spádové oblasti, kde je dobrá škola, hovoří i další článek s názvem Rodiče zaplatí za fingované

⁹² KOCUROVÁ, Lucie. EDUŽÍN. *Bydliště pro dítě v kostele aneb rozmáhá se zápisová turistika a jak na ni vyžrát* [online]. [cit. 2024-02-19]. Dostupné z: <https://eduzin.cz/wp/2019/02/26/bydliste-pro-dite-v-kostele-aneb-rozmaha-se-zapisova-turistika-a-jak-na-ni-vyzzrat/>

⁹³ KOCUROVÁ, Lucie. EDUŽÍN. *Bydliště pro dítě v kostele aneb rozmáhá se zápisová turistika a jak na ni vyžrát* [online]. [cit. 2024-02-19]. Dostupné z: <https://eduzin.cz/wp/2019/02/26/bydliste-pro-dite-v-kostele-aneb-rozmaha-se-zapisova-turistika-a-jak-na-ni-vyzzrat/>

trvalé bydliště prvňáka i tisíce.⁹⁴ Bránit se tomu chce v současné době Praha 6, která hodlá kontrolovat shodu mezi bydlištěm rodičů a dětí. „*Praha 6 vynakládá stovky milionů korun nejen na navyšování kapacit, ale i na nadstandardní kvalitu vzdělání v našich školách. Proto chceme, aby tato místa sloužila šestkovým rodičům a jejich dětem,*“ uvedl v tiskové zprávě starosta Prahy 6 Jakub Stárek (ODS).⁹⁵

Stejná situace je také v Chýni. Starostka poukazuje na byt, ve kterém je hlášených 9 dětí a žádný dospělý. Mgr. Anna Chvojková přitom autorovi práce doslova řekla: „*My z peněz, které vybereme na jedno dítě, žáka, musíme zaplatit provoz škol či školek, ale také vytvořit investiční rezervu na obnovu majetku či splácet úvěry. V současné době proto všichni občané Chýně doplácují na děti. Ten provoz všech budov školských zařízení je tak vysoký, že musíme používat peníze, které by jinak šly třeba na chodníky či silnice.*“ I tady je tak v zájmu obce, aby přihlášení k trvalému pobytu byli lidé, kteří v obci skutečně bydlí.

8.3 Kritérium počet zaměstnanců

Dalším důležitým faktorem ovlivňujícím výši příjmů z RUD je počet zaměstnanců, kteří vykonávají práci registrovanou v katastru města. I když by se mohlo zdát, že lokalita Chýně je výhodná vzhledem k umístění v blízkosti Prahy a zároveň dvou tranzitních tepen - dálnici D5 a dálnici D6, příliš velkých podniků tady nesídlí. K 31. prosinci 2023 zde mělo sídlo 1 227 podniků, avšak podle databáze ČSÚ bylo funkčních pouze 62,1 %, tj. 762.⁹⁶

Podle kalkulačky Sdružení místních samospráv v roce 2024 získá Chýně za jednoho zaměstnance 518 Kč do rozpočtu.⁹⁷ Za 762 zaměstnanců je to tedy 394 716 Kč, což by se mohlo zdát, že je vzhledem k celkovému rozpočtu města přesahujícím 93 milionů korun částka zanedbatelná. Ve skutečnosti to však podle starostky znamená jednu prolézačku či pytlíky na psí exkrementy na rok.

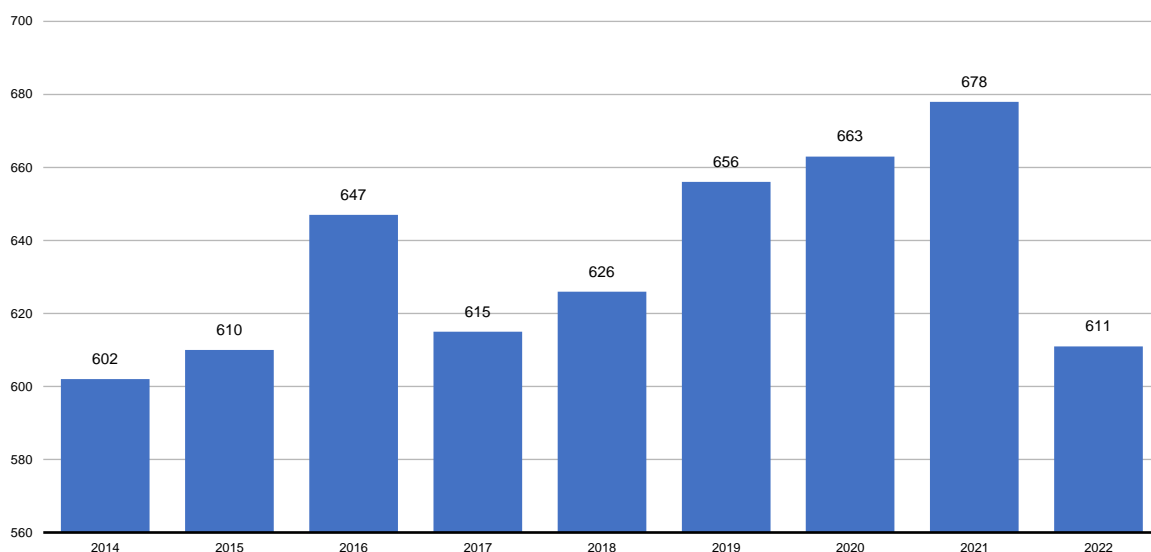
⁹⁴ VÁCHA, Vladimír. NOVINKY.CZ. *Rodiče zaplatí za fingované trvalé bydliště prvňáka i tisíce* [online]. [cit. 2024-02-22]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/domaci-rodice-zaplati-za-fingovane-trvale-bydliste-prvnaka-i-tisice-341525?noredirect=1>

⁹⁵ HRADILOVÁ, Eva. PRAŽSKÁ DRBNA. *Praha 6 bude kontrolovat trvalé bydliště žáků, chce tak zastavit spádovou turistiku* Zdroj: https://prazska.drba.cz/z-kraje/praha-6/11495-praha-6-bude-kontrolovat-trvale-bydliste-zaku-chce-tak-zastavit-spadovou-turistiku.html?utm_source=copy [online]. [cit. 2024-02-22]. Dostupné z: <https://prazska.drba.cz/z-kraje/praha-6/11495-praha-6-bude-kontrolovat-trvale-bydliste-zaku-chce-tak-zastavit-spadovou-turistiku.html>

⁹⁶ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Chýně (okres Praha-západ)* [online]. [cit. 2024-02-23]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=31588&u=__VUZEMI__43__539309

⁹⁷ <https://www.smscr.cz/kalkulacky/>

Graf č. 10: Počet zaměstnanců, kteří měli v katastru města Chýně výkon práce

Zdroj: OU Chýně

V katastru města funguje v současné době několik středních firem - logistická firma O.K. Trans Praha, zemědělská společnost Agrosa, distribuční centrum Plzeňského Prazdroje. Ostatní podniky jsou malé a zaměstnávají pouze několik zaměstnanců, popř. se jedná o osoby samostatně výdělečně činné.

Na příkladu největší firmy v obci, co do počtu zaměstnanců, společnosti O.K. Trans Praha spol. s r.o., je ale vidět, že i zde je zákon o RUD nedokonalý. Společnost O.K. Trans má totiž sídlo v Praze, tudíž za všechny její zaměstnance získává peníze Praha. Stejně tak je tomu v případě již zmíněného trvalého bydliště. Pokud si nový obyvatel obce nepřepíše své trvalé bydliště a je podnikatelem, pak jeho nová obec přichází o další zdroj příjmů. „Mezi hlavní důvody pro takové chování patří administrativní náročnost změn souvisejících s vedením podnikání. Důležitým motivem pro nepřihlášení je i snaha o setrvání v působnosti finančních úřadů větších měst, které jsou mnohem vytíženější, a pravděpodobnost kontroly je tak velmi nízká.“⁹⁸

⁹⁸ *Obec a finance: odborné periodikum pro ekonomické otázky obcí, měst a regionů*. Dopad suburbanizace na daňové příjmy obcí. 1/2008. Praha: Triada, 2016. ISSN 1211-4189

8.4 Vliv trvalého bydliště na RUD

Jak již bylo nastíněno výše, přihlášení či nepřihlášení obyvatel k trvalému bydlišti má významný vliv na rozpočet obce dle RUD. V případě čtyřčlenné rodiny je to nejen přibližně 65 tisíc korun za obyvatele, ale další peníze v případě, že děti chodí do místní školy či školky a další pak v případě, že některý z rodičů podniká. Jedna rodina tak může ovlivnit rozpočet obce hned ve všech třech kritériích RUD. A navíc zároveň svou tím, že v obci skutečně žijí, ovlivňují výdajovou stránku rozpočtu. Využívají totiž např. Silnice, chodníky, odpadové hospodářství, školy, školky, ale také třeba dětská hřiště či městskou zeleň. To vše je řazeno do technické, dopravní a sociální infrastruktury, která je financována obcí. Částka, o kterou obec přichází vinnou nepřihlášených obyvatel, je tak mnohem vyšší.

Město Chýně
11. ledna 2018 · 🌐

Vážení noví spoluobčané, Chýňané. Vítejte vás ve vašem novém bydlišti a rádi vás přivítáme u paní Procházkové na OÚ Chýně, kde se můžete přihlásit k trvalému pobytu.

Z tohoto vašeho kroku budeme mít prospěch my všichni. Za každého přihlášeného občana dostává obec dotaci cca 8 000,- Kč do svého rozpočtu. V naší obci žije přes tisícovku nepřihlášených jednotlivců. Při takovém počtu se dostaneme někam k číslu 8 milionů, které obec nedostane a tolik by jí bylo potřeba ke zvelebování prostředí a investování do služeb pro své občany. Např. výstavba hřiště, oprava silnic, pořízení laviček a vznik odpočinkových míst v obci, navýšení frekvence spojů, výstavba nových školek a zajištění dostatečné kapacity školy pro masivně se rozrůstající obec, jakou Chýně je.

Pokud by bylo přihlášených více jak 4 tisíce lidí, projevíly by o nás zájem i jiné žádané obchodní řetězce, momentálně má zájem o otevření prodejny v Chýni pouze jediný. S větším počtem trvale žijících občanů má obec zkrátka mnohem lepší vyjednávací pozici i více peněz k realizaci potřebných záměrů. Každý měsíc zaznamenáme desítky občanů z nově osídlovaných lokalit, kteří se přijdou přihlásit k trvalému pobytu. Za to vám srdečně děkujeme.

Město Chýně
3. červenec 2019 · 🌐

Už máte trvalý pobyt v Chýni?

VÍTE, ŽE ...

- Chýně je nejrychleji rostoucím místem v republice a má nejnižší věkový průměr - 32 let
- Růst populace klade velké nároky na obecní rozpočet, protože musí zajistit služby (infrastrukturu, školky, školy, údržbu cest, veřejné zeleně, kulturní akce) pro čím dál více obyvatel
- Zásadní částka v rozpočtu obce je příjem od státu na jednoho trvale hlášeného obyvatele
- což je v současnosti 8 tisíc korun za osobu a rok
- K dnešnímu dni má trvalý pobyt v Chýni 3 464 občanů
- Dle reálného odhadu nás tu žije kolem 4 tisíc
- V rozpočtu nám tedy chybí nejméně 4 miliony korun
- Na úřadě najdete příjemné a usměvavé dámy, které Vás k trvalému pobytu zaregistrují

Pokud by Chýně chtěla donutit své obyvatele, aby se přihlásili k trvalému pobytu, nemá k tomu žádné zákonem dané pravomoce. Je proto důležité občany informovat a vytrvale vysvětlovat, co v rozpočtu obce znamená, pokud mají trvalý pobyt jinde. Většina lidí totiž o kritériích RUD a následcích pro rozpočet nemá povědomí. Město Chýně se v minulosti

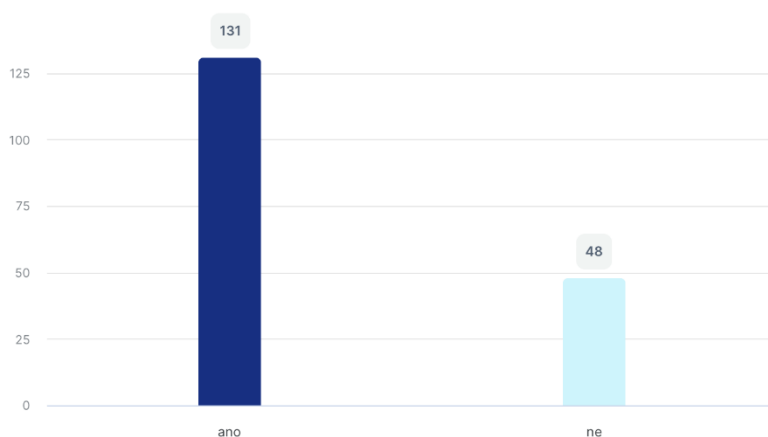
na svých sociálních sítích o apel pokoušelo, ale s minimálním úspěchem. Po podobných výzvách se dle starostky přihlásí jeden, maximálně dva lidé.

Autor se pro potřeby této práce rozhodl zjistit aktuální stav, příčiny i možná řešení situace s trvalým pobytem. Vytvořil dotazník prostřednictvím společnosti Survio a ten umístil na komunitním profilu Sousedé z Chýně na sociální síti Facebook. Dotazník má dvě uzavřené a jednu otevřenou otázku:

- Máte trvalé bydliště v Chýni?
- V případě, že nemáte trvalé bydliště v Chýni, proč tomu tak je?
- V případě, že nemáte trvalé bydliště v Chýni, co by Vás přimělo se do Chýně přihlásit k trvalému pobytu?

Za čtrnáct únorových dní odpovědělo 179 lidí, což jsou cca 4 % obyvatel Chýně. Přestože je nutné brát v úvahu limitující faktory, že Facebook nemá každý, že ne každý z Chýně je ve skupině Sousedé z Chýně, ne každý status viděl a ne každý byl ochotný odpovědět, přesto průzkum ukázal zajímavá zjištění. 48 respondentů, kteří uvedli, že v Chýni nemají trvalé bydliště, znamená pro Chýni ztrátu ve výši přibližně 786 tisíc korun na příjmech do rozpočtu. Další peníze pak ve výdajích.

1. Máte trvalé bydliště v Chýni?

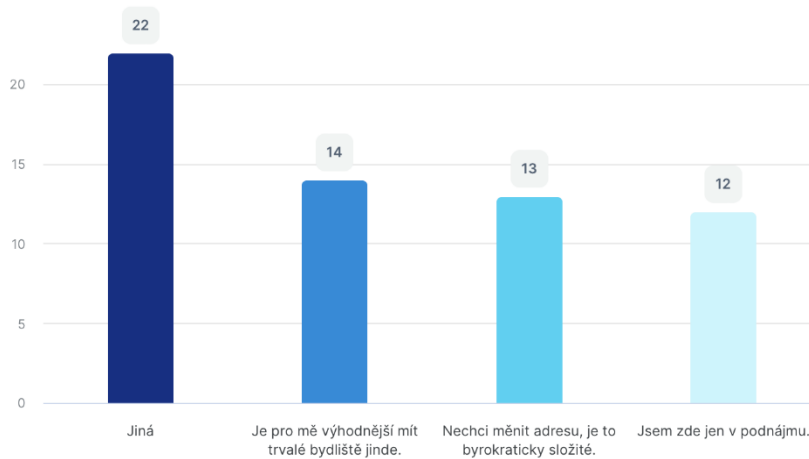

Zdroj: <https://www.survio.com/cs/>

Na další otázku odpovídalo 61 místních. Autor si stanovil možné výzkumné předpoklady, proč někdo nemá v místě, kde žije, trvalé bydliště a ty následně předložil respondentům.

Výsledky byly poměrně vyrovnané - pro 23% obyvatel je výhodnější mít trvalé bydliště jinde. Vzhledem k blízkosti Prahy může být důvodem tamní parkování, zápisová turistika v pražských školách, větší benevolence velkých úřadů, zvláště finančního atd., Pro 21% obyvatel je důvodem byrokracie a 20% lidí zde má pouze podnájem a nejsou majiteli bytů.

2. V případě, že nemáte trvalé bydliště v Chýni, proč tomu tak je?

Zdroj: <https://www.surveo.com/cs/>

Zajímavé odpovědi přinesla také otevřená otázka. Zde jsou shrnuté nejčastější odpovědi, které do velké míry kopírují důvody, proč lidé v Chýni nemají trvalou adresu (podrobněji v příloze č. 5):

- Zjednodušení přepsání trvalého pobytu - byrokracie
- Vlastní byt/kdybych zde koupil nemovitost - jsem zde v podnájmu
- Pokud by to bylo výhodné - např. školka pro mé dítě, dostupná lékařská péče, lepší ceny za odpady, jiné slevy, jiné výhody
- Nic by mě nepřesvědčilo.
- Chystám se k přihlášení trvalého pobytu.

Jak již zaznělo v odpovědích, existují motivace, které by mohly být pro obyvatele zajímavé natolik, aby se přihlásili k trvalému bydlišti či toto urychlili. To však musí ruku v

ruce s informační kampaní, která by obyvatele informovala o tom, jaké výhody s sebou nese trvalé bydliště v dané lokalitě.

Kromě uvedených pozitivních aspektů, může obec postupovat také opačně. A sice znevýhodňovat ty, kteří v obci nemají trvalé bydliště. Jedním z nejnápadnějších znevýhodnění je nemožnost dávat děti do mateřských škol či omezit přístup k volnočasovým aktivitám. Tématu se věnuje článek Deníku veřejné správy: „Často se stává, že noví rezidenti požadují po obci výstavbu např. veřejného osvětlení či povrchovou úpravu místních komunikací. V takovém případě může obec argumentovat nedostatkem finančních prostředků právě v důsledku nepřihlášení osob k trvalému bydlišti a měla by morálně apelovat na "hříšníky" k uskutečnění nápravy.“⁹⁹

Chýně zatím vedle pravidelného přesvědčování přistoupila k tomu, že přednostně upravuje silnice a chodníky, kde má většina obyvatel trvalé bydliště např. v loňském roce to byla ulice Lomená, kde se 5 lidí nově přihlásilo k trvalému pobytu.

8.5 Vliv rychlého růstu obce Chýně na RUD

V dotazníku se několikrát objevila odpověď, že se daný respondent chystá přihlásit k trvalému pobytu. Čas jsou ale v tomto případě peníze, o které obec přichází. Jednak vinou toho, že se lidé nepřihlašují hned, za druhé dáno faktem, že vliv kritéria se měří pouze k určitému datu, v případě obyvatel je to k 1.1.. V Chýni se k letošnímu 31. lednu přihlásilo nově 27 obyvatel, finančně se ale tento fakt zohlední v RUD až v následném roce. V případě obcí, kde se počet obyvatel nemění, jako v roce 2022 byly dle ČSÚ např. obce Jesenice, Mukařov či Kmětíněves, tento fakt nemá žádný větší vliv, ale v případě rychle rostoucích obcí, k jakým Chýně patří, jde o nemalé peníze. Za nově přistěhovalých 27 obyvatel je to více než 400 tisíc korun v příjmové části rozpočtu a další finance na straně výdajové.

8.6 Kritérium trvalého bydliště v souvislosti s RUD jako politické téma

V průběhu let se z trvalého bydliště v souvislosti s RUD stalo politické téma. Zatímco ještě v roce 2014 Sdružení měst a obcí považovalo institut domovského práva za

---

⁹⁹ *Obec a finance: odborné periodikum pro ekonomické otázky obcí, měst a regionů. Dopad suburbanizace na daňové příjmy obcí. 1/2008.* Praha: Triada, 2016. ISSN 1211-4189

nerealistický, byť přínosný,¹⁰⁰ už o rok později s návrhem, aby byla povinnost mít trvalé bydliště tam, kde člověk skutečně žije, přišlo ČSSD. Ministerstvo vnitra dokonce předkládalo zákon o evidenci obyvatel, který počítal i s takzvaným přechodným pobytem, ke kterému by se lidé museli hlásit v případě, že by pobývali někde déle, než 90 dní. Záměr vlády byl zaměřen například na chalupáře či studenty, kdy peníze získává obec, kde se oni část roku nevyskytují a naopak náklady s nimi má jiná obec.¹⁰¹ V roce 2014 ostatní ministerstva však záměr kritizovala a v důsledku toho resort vnitra plán stáhl.

Téma bylo znovu otevřeno v roce 2017 Starosty a nezávislími, kteří navrhovali institut domovské příslušnosti. Vycházeli především ze svých zkušeností z obcí a jejich tehdejší předseda Petr Gazdík poukazyval na to, že „*nehlášený člověk pro obec nepředstavuje žádný finanční přínos, jen náklad.*“¹⁰² Podporu tehdy měli i u Svazu měst a obcí.

V posledních letech téma spravedlivosti užívání institutu trvalého pobytu pro účely RUD otevírají hlavně politici z Prahy, kde podle analýzy počtu obyvatel z let 2018 - 2020 žije přibližně o čtvrt milionu lidí víc, než je zde trvale hlášeno.¹⁰³ Odhady z roku 2022 dokonce mluví o 300 tisících lidech.¹⁰⁴ „*Nárůst obyvatel automaticky znamená vyšší finanční nároky na město. Je potřeba zajistit dostupnou městskou hromadnou dopravu, parkovací místa, dostatek bytů, lékařů či školek. Ukazuje se, že v Praze trvale žije okolo 1,6 milionu obyvatel a pokud započítáme obyvatele Středočeského kraje, kteří denně dojíždějí do*

---

¹⁰⁰ SOBKOVA, Miroslava. SVAZ MĚST A OBCÍ ČR. *Domovské právo* [online]. [cit. 2024-02-23]. Dostupné z: <https://www.smocr.cz/cs/cinnost/bezpecnost/a/domovske-pravo>

¹⁰¹ NOVÁKOVÁ, Lucie. MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Nový zákon bude mít řadu výhod pro občany* [online]. [cit. 2024-02-20]. Dostupné z: [https://www.mvcr.cz/clanek/novy-zakon-bude-mit-radu-vyhod-pro-obcany.aspx](https://www.mvcr.cz/clanek/novy-zakon-bude-mit-radu-vyhod-pro-obcany)

ČESKÁ TELEVIZE. *Delší pobyt na jiné adrese? Stát chce zavést povinné hlášení* [online]. [cit. 2024-02-20]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/domaci/delsi-pobyt-na-jine-adrese-stat-chce-zavest-povinne-hlaseni-133321>

¹⁰² PŠENIČKA, Jiří. AKTUALNE.CZ. *Přednostní místo ve školce i na hřbitově. Starostové křísí domovské právo, fungovalo za císaře pána* [online]. [cit. 2024-02-20]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/prednostni-misto-ve-skolce-i-na-hrbitove-starostove-krisi-do/r-babebbf55ce11e7a557002590604f2e/>

¹⁰³ HLAVÁČEK, Petr. PRAHA.EU. *V Praze dlouhodobě žije o čtvrt milionu lidí víc, než jich je trvale přihlášeno* [online]. [cit. 2024-02-20]. Dostupné z: https://www.praha.eu/jnp/cz/o_meste/magistrat/tiskovy_servis/tiskove_zpravy/v_praze_dlouhodo-be_zije_o_ctvrt_milionu5465-export.html

KOPECKÝ, Pavel. PRAZSKY.DENIK.CZ. *Praha má víc obyvatel, než uvádějí oficiální statistiky. O čtvrt milionu* [online]. [cit. 2024-02-20]. Dostupné z: https://prazsky.denik.cz/zpravy_region/praha-pocet-obyvatel-oficialni-statistiky-scitani-lidu-prispevek-statu.html

¹⁰⁴ NOVINKY.CZ. *V Praze žije o 300 tisíc lidí víc, než tvrdí statistiky, zjistil IPR* [online]. [cit. 2024-02-20]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/domaci-v-praze-zije-o-300-tisic-lidi-vic-nez-tvrdi-statistiky-zjistil-ipr-40405343>

ROZHLAS.CZ. *Praha má stále více obyvatel. Hlavní město je atraktivní především pro mladou populaci a cizince* [online]. [cit. 2024-02-20]. Dostupné z: <https://praha.rozhlas.cz/praha-ma-stale-vice-obyvatel-hlavni-mesto-je-atraktivni-predevsim-pro-mladou-8807002>

Prahy za prací, jedná se dokonce o 1,8 milionu lidí. Trvalé bydliště tu však má jen 1,3 milionů obyvatel, takže i když náklady na infrastrukturu logicky rostou, Praha stále trátí na výnosech z daní,“ dodává Boháč z příspěvkové organizace IPR, která zpracovává data, která jsou důležitým podkladem pro další vývoj města.¹⁰⁵ Pokud by tyto údaje byly pravdivé, pak Praha přichází o více než 14 miliard, respektive 17 miliard korun. Ty zároveň získají obce, odkud tito obyvatelé přišli.

Ministerstvo vnitra si v loňském roce nechalo zpracovat analýzu geolokačních dat od operátorů, ze které vyplývá, že v Praze reálně žije o 200 tisíc lidí více a v Brně o 60 tisíc. *„Největší rozdíl ukazují data v Olomouci, kde je proti statistikám o dvacet procent rezidentů více. Naopak v Ústí nad Labem reálně pobývá o devět tisíc lidí méně, než je oficiální počet obyvatel města. Podobné rozdíly se podle vnitra týkají téměř všech větších měst strukturálně postižených regionů Ústeckého, Moravskoslezského či Karlovarského kraje, rozdíly dosahují řádově deseti až dvaceti procent.“*¹⁰⁶ Chýně tedy není zdaleka sama, kdo doplácí na kritérium trvalého bydliště.

---

¹⁰⁵ IPRPRAHA.CZ. *Počet obyvatel Prahy dlouhodobě narůstá. Hlavní město láká mladé i cizince* [online]. [cit. 2024-02-18]. Dostupné z: <https://ippraha.cz/stranka/4132/pocet-obyvatel-prahy-dlouhodobě-narusta-hlavni-mesto-laka-mlade-i-cizince>

¹⁰⁶ ČESKÁ TELEVIZE. *V Praze žije asi o 200 tisíc lidí víc, než uvádí ČSÚ. Data operátorů ukázala skutečný pohyb obyvatel* [online]. [cit. 2024-02-19]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/domaci/v-praze-zije-asi-o-200-tisic-lidi-vic-nez-uvadi-csu-data-operatoru-ukazala-skutecny-pohyb-obyvatel-343894>

ZÁVĚR

Za posledních 23 let a během více než deseti novel zákona o RUD došlo k mnoha pozitivním změnám ve vztahu k obcím. To se ukázalo být klíčovým faktorem v transformaci a vylepšení podmínek pro města a vesnice v České republice. V roce 2001 začalo sedmileté období, kdy se zákonodárci snažili optimalizovat stávající stav a vytvořit nový, spravedlivější systém rozdělení daní mezi jednotlivé obce. Navíc se ukázalo, že původní politický záměr, který měl vést ke slučování obcí, nefunguje. Před rokem 2008 probíhala redistribuce finančních prostředků pouze na základě zařazení obcí do jedné z 14 velikostních kategorií. Od 1. ledna 2008 došlo k výraznému snížení počtu velikostních kategorií na 4 a k zřízení speciálního přepočítávacího koeficientu pro města Praha, Brno, Ostrava a Plzeň. V současné době jsou kategorie 4 a skokové přechody vystřídaly přechody postupné, čímž došlo k odstranění tlaku na zvyšování počtu obyvatel v obcích, které se pohybovaly na hranici jednotlivých pásem. V průběhu let došlo také k zavedení nových kritérií - dle velikosti katastru, počtu zaměstnanců a počtu dětí v MŠ a žáků ZŠ, čímž se upravil mechanismus rozdělování daní o nové aspekty. Dále se postupně odstranily „motivační prvky“, tj. 30 % podíl obce na DPFO z příznání podle místa trvalého bydliště osoby podávající daňové příznání. Ukázalo se totiž, že místo registrace bydliště podnikatele nemusí být shodné s místem jeho podnikání.

Cílem této bakalářské práce bylo podrobněji porozumět mechanismům RUD a jejich aplikaci v praxi, konkrétně ve městě Chýně, kde autor již sedm let žije. Zvláštní pozornost byla věnována kritériím, která ovlivňují výši příjmů do obecního rozpočtu a následné ověření v praxi, zda jsou tato kritéria správně nastavena.

Analýzou se ukázalo, že v případě obce Chýně mají výše uvedená kritéria nedostatky, neboť nezohledňují obyvatele, kteří v obci fakticky žijí, ale nemají zde trvalý pobyt, nezohledňují fakt, že rodiče často děti hlásí k trvalému pobytu tam, kde je pro ně dobrá mateřská či základní škola, ne tam, kde doopravdy bydlí, či nezohledňují zaměstnance, kteří v obci pracují, ale nemají tam sídlo firmy. Nedokonalost RUD se ukázala také v tom, že k přerozdělování financí dochází jen jednou ročně. To způsobuje, že i když se někdo přihlásí k trvalému pobytu

například v lednu, obec za něj nedostává finanční podporu po několik dlouhých měsíců. Náklady na straně obce však zůstávají. Chýně ve výše uvedených příkladech přichází o nemalé finanční prostředky, které by mohly být vynaloženy na zvelebování obce.

Alespoň částečným řešením by mohlo být buď rozdělování financí na základě obvyklého pobytu nebo na základě geolokačních dat operátorů. To je ale dle názoru autora otázkou budoucnosti, protože v současné době ještě nemá dostatečné množství obyvatel mobilní telefony.

Výše uvedené řešení by však bylo ideální pro obec Chýně. Ve skutečnosti dle autora spravedlivé rozdělení sdílených daní neexistuje. Vždy totiž záleží na úhlu pohledu. Zatímco totiž Chýně řeší následky svého rychlého růstu, obce na horách budou chtít zavést kritérium nadmořské výšky či délky cest, neboť je nejvíce trápí údržba komunikací v zimě i po ní. Stejně tak obce, kterými vedou vytížené dopravní tepny. Obce s velkým množstvím chalupářů budou trápit jiné problémy, než obce s velkým množstvím seniorů. Obce sídlící daleko od ostatních si budou stěžovat, že jejich školy nemohou naplnit a částka na žáka tak pro ně není dostatečná a obce s velkým katastrem a malým počtem obyvatel budou tvrdit, že nemají dostatek peněz na údržbu tak velké rozlohy. Velká města budou chtít více peněz, protože se do nich sjíždějí lidé z okolních částí země za prací i kulturou. Zkrátka co obec, to jiná potřeba. Každý zásah do RUD je tak velmi ošemetný a je nutné si přiznat, že peníze, které se přerozdělují, jsou jen jedny a pokud se nastaví nové kritérium či změní některé parametry, vždy některé obce o peníze přijdou a jiné jich budou mít víc.

Závěrem lze tedy říci, že efektivní zlepšení současného stavu v obci Chýně závisí na aktivním přístupu samotné obce. Je to výzva, která vyžaduje úsilí a spolupráci vedení obce s místními komunitami, aby se dosáhlo spravedlivějšího a efektivnějšího fungování systému rozpočtového určení daní ve prospěch celé obce.

Seznam použitých bibliografických zdrojů

- BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. Politologie (Grada). Praha: Grada, 2009. ISBN 978-80-247-2908-4.
- BOHÁČ, Radim. *Daňové příjmy veřejných rozpočtů v České republice*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013. ISBN 978-80-7478-045-5.
- HAVLAN, Petr a JANEČEK, Jan. *Majetek územních samosprávných celků v teorii a praxi*. Praha: Linde Praha, 2013. ISBN 978-80-7201-899-4.
- KINŠT, Jan; ČEŠKOVÁ, Magdalena. *Rozpočtová skladba v roce 2011*. Účetnictví (ANAG). Olomouc: ANAG, 2011. ISBN 978-80-7263-638-9.
- LAJTKEPOVÁ, Eva. *Veřejné finance v České republice: teorie a praxe*. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 2013. ISBN 978-80-7204-861-8.
- MAAYTOVÁ, Alena; OCHRANA, František a PAVEL, Jan. *Veřejné finance v teorii a praxi*. Praha: Grada Publishing, 2015. ISBN 978-80-247-5561-8.
- MARKOVÁ, H., 2017. Rozpočtové určení jako prvek konstrukce daní a poplatků, In: MRKÝVKA, P., CZUDEK, D. a J. VALDHANS eds. *Dny práva 2016, část Rekodifikace daní z příjmů (90 let od Englišovy daňové reformy)*. Brno: Masarykova univerzita. ISBN 978-80-210-8553-4.
- NAHODIL, František. *Veřejná správa a financování veřejného sektoru*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014. ISBN 978-80-7380-536-4.
- PAŘÍZKOVÁ, Ivana. *Finance územní samosprávy*. Brno: Masarykova univerzita, 2008. ISBN 978-80-210-4511-8.
- PEKOVÁ, Jitka; JETMAR, Marek a TOTH, Petr. *Veřejný sektor, teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-209-4.
- PEKOVÁ, Jitka; PILNÝ, Jaroslav a JETMAR, Marek. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 2., přeprac. vyd. Praha: ASPI, 2005. ISBN 80-7357-052-1.
- PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. ISBN 978-80-7357-614-1.
- PROVAZNÍKOVÁ, Romana a SEDLÁČKOVÁ, Olga. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. Finance (Grada). Praha: Grada, 2009. ISBN 978-80-247-2789-9.
- PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Finance (Grada). Praha: Grada Publishing, 2015. ISBN 978-80-247-5608-0.
- Státní rozpočet ... v kostce: informační příručka Ministerstva financí České republiky*. 2014-. Praha: Ministerstvo financí, 2014-. ISBN 978-80-7586-058-3.

Svaz měst a obcí České republiky, 2022. *Příručka pro člena zastupitele obce po volbách v roce 2022*. Praha: Svaz měst a obcí České republiky. ISBN: 978-80-88375-20-3.

SVOBODA, Michal, et al, 2021. Finanční řízení obcí. Praha: Svaz měst a obcí České republiky. ISBN 978-80-88375-09-8.

ŠIROKÝ, Jan. *Daňové teorie: s praktickou aplikací*. 2. vyd. Beckovy ekonomické učebnice. V Praze: C.H. Beck, 2008. ISBN 978-80-7400-005-8.

VOJTÍŠKOVÁ, Miroslava. Rozpočtové hospodaření pro zastupitele obcí. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2018. ISBN 978-80-87544-99-0.

Seznam použitých odborných článků

MARKOVÁ, Hana. Rozpočtové určení daní a jeho povaha. *Právnícké listy*. Praha: Fakulta právnická Západočeské univerzity, Wolters Kluwer ČR, 2018, 2018(1), ISSN 2533736X.

Obec a finance: odborné periodikum pro ekonomické otázky obcí, měst a regionů. 2016. Praha: Triada, 2016. ISSN 1211-4189

Seznam použitých internetových zdrojů

ČESKÁ TELEVIZE. *Delší pobyt na jiné adrese? Stát chce zavést povinné hlášení* [online]. [cit. 2024-03-11]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/domaci/delsi-pobyt-na-jine-adrese-stat-chce-zavest-povinne-hlaseni-133321>

ČESKÁ TELEVIZE. *V Praze žije asi o 200 tisíc lidí víc, než uvádí ČSÚ. Data operátorů ukázala skutečný pohyb obyvatel* [online]. [cit. 2024-03-11]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/domaci/v-praze-zije-asi-o-200-tisic-lidi-vic-nez-uvadi-csu-data-operatoru-ukazala-skutecny-pohyb-obyvatel-343894>

ČESKO. Zákon č. 128/2000 Sb. ze dne 12. dubna 2000 o obcích (obecní zřízení). Dostupný také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>

ČESKO. Zákon č. 250/2000 Sb. ze dne 7. července 2000 o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Dostupný také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-250>

ČESKO. Zákon č. 218/2000 Sb. ze dne 27. června 2000 o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla). Dostupný také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-218?text=%C2%A7+69>

ČESKO. Vyhláška č. 412/2001 Sb. ze dne 15. listopadu 2001 o rozpočtové skladbě. Dostupný také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2021-412>

ČESKO. Zákon č. 565/1990 Sb. ze dne 13. prosince 1990 o místních poplatcích. Dostupný také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1990-565>

ČESKO. Zákon č. 186/2016 Sb. ze dne 26. května 2016 o hazardních hrách. Dostupný také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-186>

ČESKO. Zákon č. 634/2004 Sb. ze dne 26. listopadu 2004 o správních poplatcích. Dostupný také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-634?text=634%2f2004+od+1.1.2024>

ČESKO. Zákon č. 338/1992 Sb. ze dne 4. května 1992 o dani z nemovitých věcí. Dostupný také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-338>

ČESKO. Zákon č. 243/2000 Sb. ze dne 29. června 2000 o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní). Dostupný také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-243>

ČESKO. Vyhláška č. 264/2023 Sb. ze dne 24. srpna 2023 o procentním podílu jednotlivých obcí na částech celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a daní z příjmů. Dostupný také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2023-264>

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Území, sídelní struktura* [online]. [cit. 2024-03-11]. Dostupné z:

https://www.czso.cz/documents/10180/150808213/3202032117_uze.pdf/b05b50c3-69fa-4cb6-858d-6586984c2fd8?version=1.3

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Obyvatelstvo s registrovaným pobytem podle obcí vybraného okresu* [online]. [cit. 2024-03-11]. Dostupné z:

[https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&pvo=SLD21056-OB-](https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&pvo=SLD21056-OB-OK&z=T&f=TABULKA&skupId=4829&katalog=33516&pvo=SLD21056-OB-OK&pvokc=101&pvoch=40258#w=)

[OK&z=T&f=TABULKA&skupId=4829&katalog=33516&pvo=SLD21056-OB-OK&pvokc=101&pvoch=40258#w=](https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&pvo=SLD21056-OB-OK&z=T&f=TABULKA&skupId=4829&katalog=33516&pvo=SLD21056-OB-OK&pvokc=101&pvoch=40258#w=)

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Chýně (okres Praha-západ)* [online]. [cit. 2024-03-11]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=34055&u=__VUZEMI__43__539309#w=

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Chýně (okres Praha-západ)* [online]. [cit. 2024-03-11]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=31588&u=__VUZEMI__43__539309

HLAVÁČEK, Petr. PRAHA.EU. *V Praze dlouhodobě žije o čtvrt milionu lidí víc, než jich je trvale přihlášeno* [online]. [cit. 2024-03-11]. Dostupné z: [https://www.praha.eu/jnp/cz/o_meste/magistrat/tiskovy_servis/tiskove_zpravy/v_praze_dlouhodobě_zije_o_ctvrt_milionu\\$5465-export.html](https://www.praha.eu/jnp/cz/o_meste/magistrat/tiskovy_servis/tiskove_zpravy/v_praze_dlouhodobě_zije_o_ctvrt_milionu$5465-export.html)

HRADILOVÁ, Eva. PRAŽSKÁ DRBNA. *Praha 6 bude kontrolovat trvalé bydliště žáků, chce tak zastavit spádovou turistiku* Zdroj: https://prazska.drbna.cz/z-kraje/praha-6/11495-praha-6-bude-kontrolovat-trvale-bydliste-zaku-chce-tak-zastavit-spadovou-turistiku.html?utm_source=copy [online]. [cit. 2024-03-11].

Dostupné z: <https://prazska.drba.cz/z-kraje/praha-6/11495-praha-6-bude-kontrolovat-trvale-bydliste-zaku-chce-tak-zastavit-spadovou-turistiku.html>

Chýňský zpravodaj: Periodický tisk územně samosprávného celku [online].

3/2023. Chýně: Městský úřad Chýně. Dostupné z:

https://www.chyne.cz/files/document/Zpravodaj_Ch%C3%BDn%C4%9B_3_2023_fin_649409231e58e.pdf

Chýňský zpravodaj: Periodický tisk územně samosprávného celku [online].

5/2023. Chýně: Městský úřad Chýně. Dostupné z:

https://www.chyne.cz/files/document/Zpravodaj_Chyne_5_2023_6530b946c9bba.pdf

IPRPRAHA.CZ. *Počet obyvatel Prahy dlouhodobě narůstá. Hlavní město láká mladé i cizince* [online]. [cit. 2024-03-11]. Dostupné z:

<https://iprpraha.cz/stranka/4132/pocet-obyvatel-prahy-dlouhodore-narusta-hlavni-mesto-laka-mlade-i-cizince>

KAMENÍČKOVÁ, Věra. *Sdílené daně obcí – pohled do historie* [online]. 2017 [cit. 1.3.2024]. Dostupný na WWW: <https://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6728280>

KOCUROVÁ, Lucie. EDUZÍN. *Bydliště pro dítě v kostele aneb rozmáhá se zápisová turistika a jak na ni vyzrát* [online]. [cit. 2024-03-11]. Dostupné z:

<https://eduzin.cz/wp/2019/02/26/bydliste-pro-dite-v-kostele-aneb-rozmaha-se-zapisova-turistika-a-jak-na-ni-vyzrat/>

KOMÁREK, Eduard. *V novém roce nové rozdělení daní pro obce* [online]. 2008 [cit. 19.2.2024]. Dostupný na WWW: <https://www.mvcr.cz/clanek/v-novem-roce-nove-rozdeleni-dani-pro-obce.aspx>

KOPECKÝ, Pavel. PRAZSKY.DENIK.CZ. *Praha má víc obyvatel, než uvádějí oficiální statistiky. O čtvrt milionu* [online]. [cit. 2024-03-11]. Dostupné z:

https://prazsky.denik.cz/zpravy_region/praha-pocet-obyvatel-oficialni-statistiky-scitani-lidu-prispevek-statu.html

KOŽÍŠEK, Jan; KLAZAR, Stanislav. *Analýza souladu rozpočtového určení daní v České republice a pravidel veřejné podpory – časovaná bomba veřejných financí?* [online]. 2015 [cit. 22.2.2024]. Dostupný na WWW:

<https://cfuc.vse.cz/pdfs/cfu/2015/03/05.pdf>

LEGISLATIVA A METODIKA MFČR. *Informace k financování mateřských a základních škol zřizovaných obcemi v rámci RUD* [online]. 15.9.2014 [cit. 16.2.2024]. Dostupný na WWW: <https://www.ucetni-portal.cz/statni-infoservis/informace-k-financovani-materskych-a-zakladnich-skol-zrizovanych-obcemi-v-ramci-rud-689>

MATEJ, Miroslav. *Rozpočtové určení daní a potenciál místní ekonomiky I.* [online]. 19.4.2022 [cit. 15.2.2024]. Dostupný na WWW:

<https://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6829417>

MĚSTO CHÝNĚ. *750 let Chýně* [online]. [cit. 2024-03-11]. Dostupné z:

<https://750let.chyne.cz/>

MĚSTSKÝ ÚŘAD CHÝNĚ. *MŠ a ZŠ Chýně* [online]. [cit. 2024-03-11]. Dostupné z: <https://www.chyne.cz/info/ms-a-zs-chyne>

MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. *Metodika financování obcí a hl. m. Prahy pro rok 2021* [online]. 4. 2. 2021 [cit. 21.2.2024]. Dostupný na WWW: <https://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6872329>

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Informační web územního plánování* [online]. [cit. 19.2.2024]. Dostupný na WWW: <https://portal.uur.cz/spravni-usporadani-cr-organy-uzemniho-planovani/obce.asp>

MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Veřejná správa v České republice* [online]. 2005 [cit. 20.2.2024]. Dostupný na WWW: https://www.google.com/url?client=internal-element-cse&cx=015489265366623571386:izzrwg3bmqm&q=https://www.mvcr.cz/soubor/verejna-sprava-v-ceske-republice.aspx&sa=U&ved=2ahUKEwjrzan-6OaEAXh_7sIHRDAAWcQFnoECAIQAQ&usg=AOvVaw1KVuaOHasF4FGYivrgy5ZY

MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Veřejná správa v České republice v roce 2015* [online]. 2016 [cit. 24.2.2024]. Dostupný na WWW: https://www.google.com/url?client=internal-element-cse&cx=015489265366623571386:izzrwg3bmqm&q=https://www.mvcr.cz/soubor/verejna-sprava-v-cr-v-roce-2015.aspx&sa=U&ved=2ahUKEwj_q-vd6eaEAXWq4gIHHeH8AkEQFnoECAMQAQ&usg=AOvVaw0zq5R0lnAZvzNAQ2bAoefb

MONITOR.STATNIPOKLADNA.CZ. *Obec Chýně (Praha - západ)* [online]. [cit. 2024-03-11]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/00241296/prehled?rad=t&obdobi=2311>

MONITOR.STATNIPOKLADNA.CZ. *Obec Chýně (Praha - západ)* [online]. [cit. 2024-03-11]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/00241296/prehled?rad=t&obdobi=2212>

NOVÁKOVÁ, Lucie. MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Nový zákon bude mít řadu výhod pro občany* [online]. [cit. 2024-03-11]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/novy-zakon-bude-mit-radu-vyhod-pro-obcany.aspx>

NOVINKY.CZ. *V Praze žije o 300 tisíc lidí víc, než tvrdí statistiky, zjistil IPR* [online]. [cit. 2024-03-11]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/domaci-v-praze-zije-o-300-tisic-lidi-vic-nez-tvrdi-statistiky-zjistil-ipr-40405343>

PROFI PRESS. *Rozpočtové určení daní: Základní východiska a principy* [online]. 2013 [cit. 16.2.2024]. Dostupný na WWW: <https://moderniobec.cz/rozpoctove-urceni-dani-zakladni-vychodiska-a-principy/>

PROGRAM ROZVOJE OBCE CHÝNĚ Na období 2022-2028 [online]. [cit. 2024-03-11]. Dostupné z: https://www.chyne.cz/files/document/Ch%C3%BDn%C4%9B_PRO_n%C3%A1vrh_17_3_2023_schvaleny_64199cfd978db.pdf

PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Finance (Grada). Praha: Grada Publishing, 2015. ISBN 978-80-247-5608-0.

PŠENIČKA, Jiří. AKTUALNE.CZ. *Přednostní místo ve školce i na hřbitově. Starostové křísí domovské právo, fungovalo za císaře pána* [online]. [cit. 2024-03-11]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/prednostni-misto-ve-skolce-i-na-hrbitove-starostove-krisi-do/r~babebbf55ce11e7a557002590604f2e/>

ROZHLAS.CZ. *Praha má stále více obyvatel. Hlavní město je atraktivní především pro mladou populaci a cizince* [online]. [cit. 2024-03-11]. Dostupné z: <https://praha.rozhlas.cz/praha-ma-stale-vice-obyvatel-hlavni-mesto-je-atraktivni-predevsim-pro-mladou-8807002>

RUCKÁ, Karla; ŠÁTEK, David; MAŘÍKOVÁ, Lucie. *Důvodová zpráva k návrhu* [online]. [cit. 19.2.2024]. Dostupný na WWW: <https://www.smocr.cz/Shared/Clanky/2347/duvodova-zprava-k-navrhu.pdf>

SOBKOVÁ, Miroslava. *SVAZ MĚST A OBCÍ ČR. Domovské právo* [online]. [cit. 2024-03-11]. Dostupné z: <https://www.smocr.cz/cs/cinnost/bezpecnost/a/domovske-pravo>

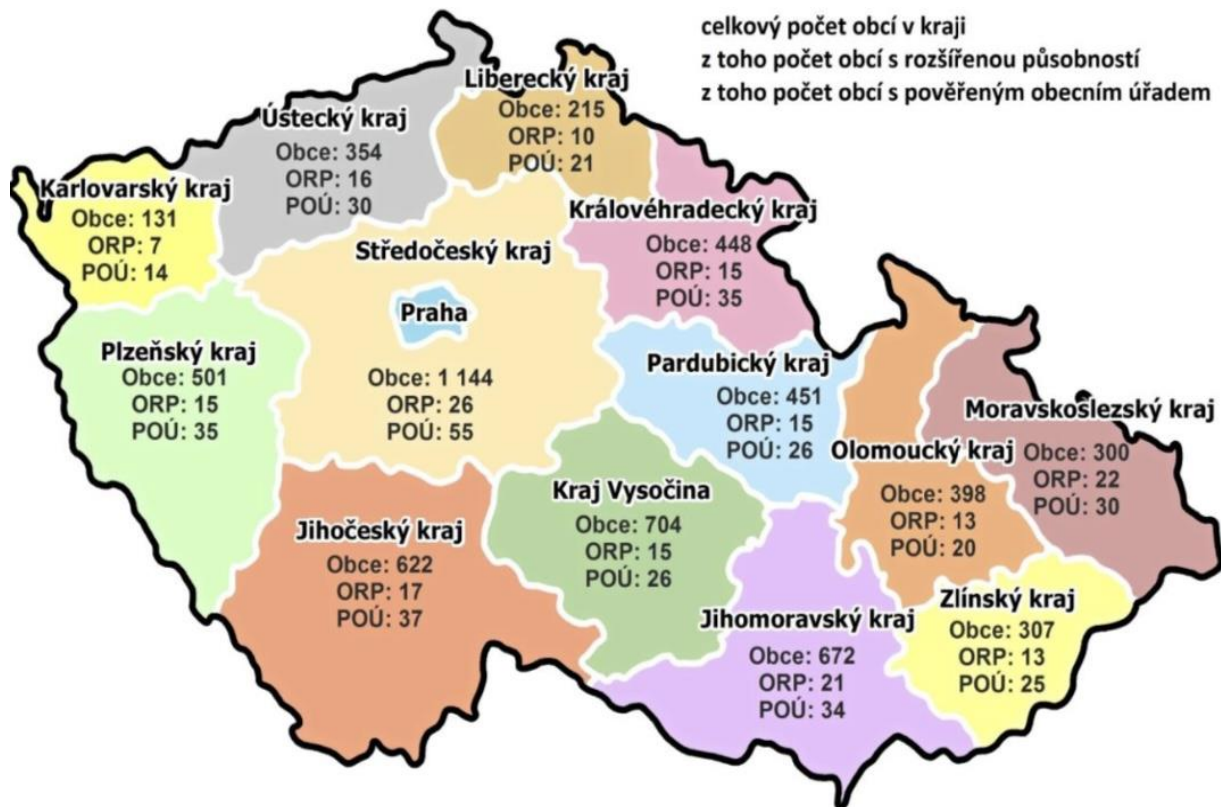
TESAŘ, Luděk. *17 let života s rozpočtovým určením daní* [online]. 23. 1. 2017 [cit. 22.2.2024]. Dostupný na WWW: <https://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6728622>

VÁCHA, Vladimír. NOVINKY.CZ. *Rodiče zaplatí za fingované trvalé bydliště prvně i tisíce* [online]. [cit. 2024-03-11]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/domaci-rodice-zaplati-za-fingovane-trvale-bydliste-prvnaka-i-tisice-341525?noredirect=1>

Vše o veřejných financích. *Národní rozpočtová rada* [online]. Praha: Úřad Národní rozpočtové rady [cit. 2024-02-06]. Dostupné z: <https://www.rozpoctovarada.cz/o-verejnych-financich/vse-overejnych-financich/>

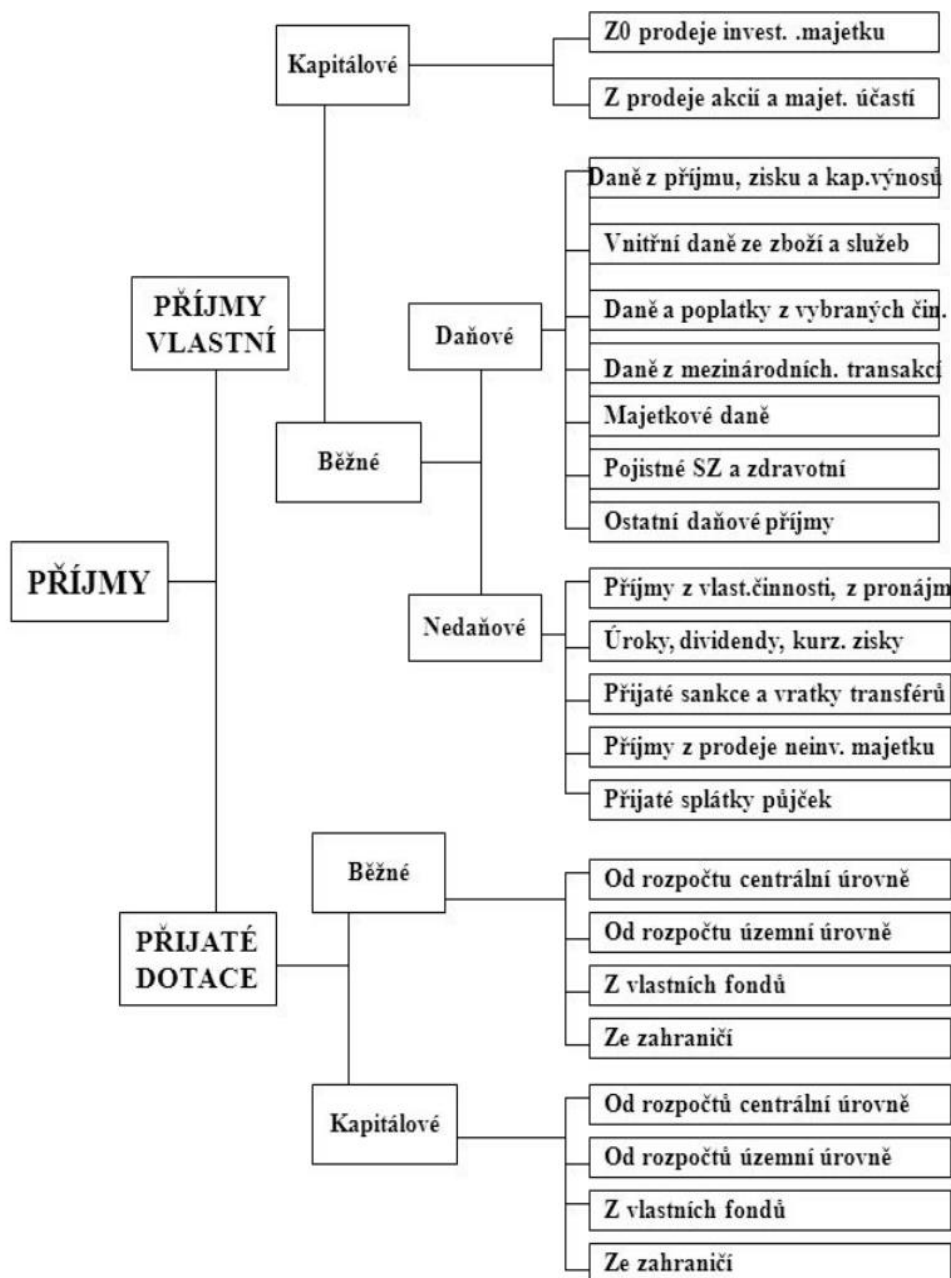
Příspěvek na výkon státní správy [online]. Praha: Ministerstvo vnitra, 2023 [cit. 2023-02-06]. Dostupné z: <https://www.prispevekobce.cz/>

Příloha č. 1: Kraje a obce od roku 2000

Zdroj: Veřejná správa v ČR, 2015, S. 13

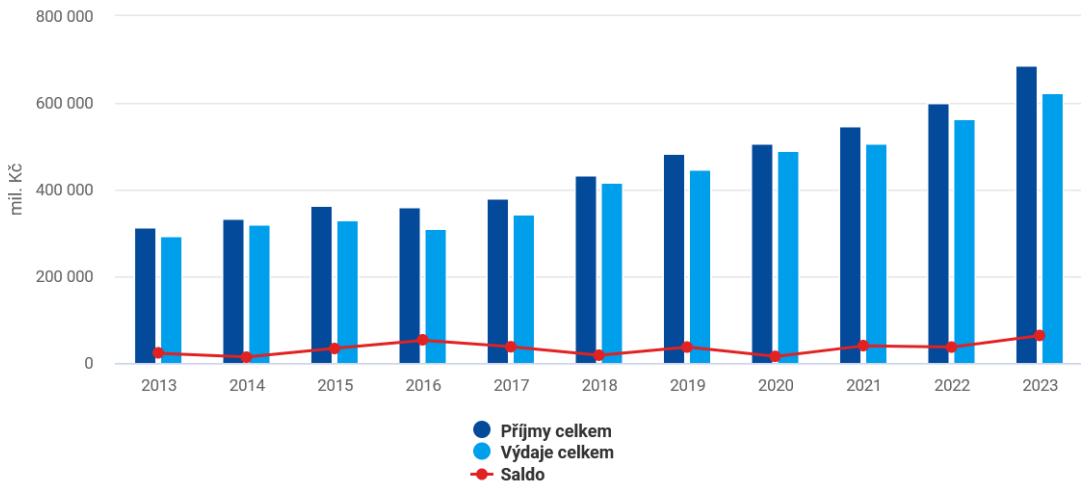
Příloha č. 2: Schéma rozpočtových příjmů podle druhu

Zdroj: PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. S. 445. ISBN 978-80-7357-614-1.

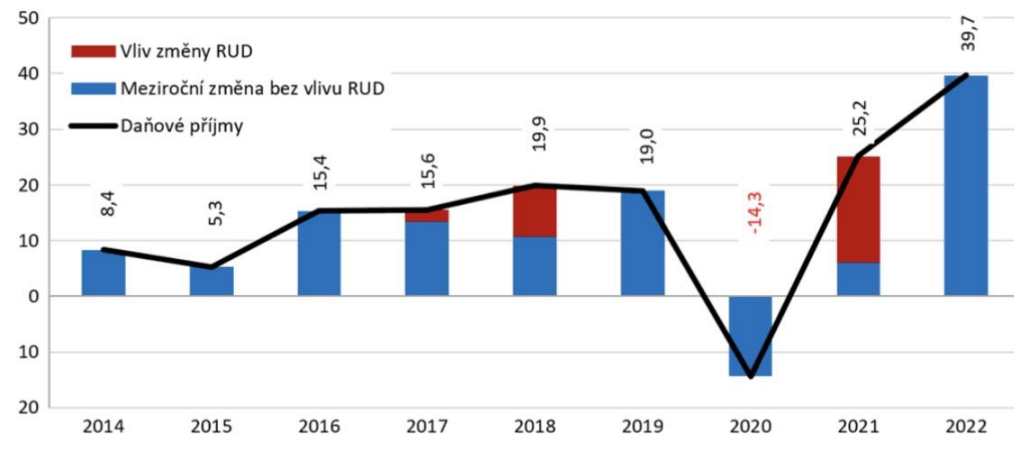
Příloha č. 3: Vývoj hospodaření obcí a vývoj daňových příjmů

Vývoj příjmů, výdajů a salda hospodaření obcí v letech 2013-2023

Zdroj: <https://www.mfcr.cz/cs/rozpocetova-politika/uzemni-rozpocety/>

Graf.č. 2: Vývoj daňových příjmů obcí v letech 2014 - 2022 – meziroční změna (v mld. Kč)

Zdroj: Veřejná správa, 2022, S. 96

Máme nový RUD!

Vážené kolegyně, vážení kolegové,

rok 2012 byl pro obce a menší města zcela přelomový - podařilo se schválit novelu zákona o rozpočtovém určení daní, která odstraňuje markantní rozdíly ve financování mezi velkými městy a ostatními obcemi. Dnes se tento splněný cíl, který si naše sdružení dalo do vínku, může někomu jevit jako snadný úkol.

Pár řádků změn v zákonech ale neříká nic o mnohaletém úsilí, emancipačním procesu starostů a starostek, o této dlouhé a trnité cestě. Nevypovídá ani o tom, že před sedmi lety by tato změna byla zcela nemyslitelnou. Často jsme slyšovali, že je nepřijatelná a politicky neprůchodná.

Nevypovídá ani o nesnadných začátcích, kdy žaloba obcí Suchá Loz a Vysoké Pole ke štrasburskému soudu přiměla naše politiky k tomu, aby si nás starostů alespoň všimli. A oni si všimli, i díky tehdejší senátorce Janě Juřenčákové, která nám otevírala dveře na ministerstvo financí. Všimli si také 1500 podpisů pod Smlouvou obcí a měst proti daňové diskriminaci, která byla předzvěstí našeho sdružení i impulzem pro přechodnou novelu RUD z roku 2008. Nic neříká o hodinách a dnech, které strávil tehdejší předseda SMS a starosta Vlčnova Jan Pijáček na cestách po obcích a městech, kdy přesvědčoval starosty o smysluplnosti našeho sdružení a kdy je nakazil svým nadšením a dal jim naději, že změna zákona o RUD je možná. Neříká také nic o následném úsilí některých poslanců, především Petra Gazdíka a Stanislava Polčáka, ani o jejich složitých parlamentních jednáních nad podobou novely.

V poslední době se stalo hodnotou stěžovat si a nadávat na všechno, také na „blbou“ náladu. Minulých sedm let ukázalo, že nadáváním se nic nezmění. Pokud se nám něco nelíbí, nesouhlasíme-li s některými zákony či opatřeními, je třeba se spojit se a usilovat společně o změnu, i když se zdá, že je nemožná. A jak naložit s negativní náladou? Proti ní se nemusíme spojovat, na jejím odstranění může zapracovat každý z nás sám.

Novela zákona o RUD přinese nejen větší finanční prostředky obcím, ale dění kolem ní upozornilo i na fakt, že venkov je důležitou součástí našeho státu, neboť bohatý venkov znamená i bohatý stát. Pro starosty, kteří byli u toho, patří velký dík, že vytrvali. Novým starostům zvoleným v roce 2010 má být tento článek připomenutím, že schválení novely byl mnohaletý boj a důkazem, že i nemožné se může stát skutečností.

Jménem předsednictva SMS ČR vám všem přeji do nového roku 2013 - chtělo se mi napsat klidný rok, ale to u starostů a starostek nepřipadá v úvahu - přeji tedy hodně sil, odvahy, nadšení, nápadů, velkorysosti vůči stěžovatelům i dobré a věrné spolupracovníky.

SMS ČR přeji do dalších let hodně sil při hájení zájmů obcí a měst. Jsou před námi další a další cíle. Představíte si i ty zdánlivě nemožné? Vzpomeňte si na novelu zákona o RUD, její přijetí se před sedmi lety zdálo být vzdušným zámkem...

*jménem Předsednictva SMS ČR
Věra Kovářová*

Příloha č. 5: Dotazník – V případě, že nemáte trvalé bydliště v Chýni, co by Vás přimělo se do Chýně přihlásit k trvalému pobytu?

ODPOVĚĎ	POČET	PODÍL
	127	70.9%
Zjednodušení vyřízení	1	0.6%
Zjednodušení byrokracie	1	0.6%
Zatím mě takový důvod nenapadá...	1	0.6%
Základní sociální zabezpečení (lékaři, hřiště pro děti, mateřská a základní škola) sportovní a jiné aktivity pro děti	1	0.6%
Vyřeším si minulost a trvalý pobyt si přehlásím.	1	0.6%
Všechno	1	0.6%
V současné ani dohledné době si trvalý pobyt změnit nemůžu. A není nic co by moje rozhodnutí mohlo změnit. Změnu bych mohl udělat jen v případě, že by se vyřešila bytová situace blízkého člena rodiny. Kdyby nebylo této	1	0.6%
Nemá to co dělat s místem bydliště, ale spíše s nutností následně měnit doklady apod.	1	0.6%
Menej byrokracie na zriadenie trvalého pobytu, ale keď sme sa tu sťahovali tak to bola podmienka na prijatie deti do škôlok a škôl.	1	0.6%
Manžel	1	0.6%
mám to v úmyslu v co nejbližší době, po prodeji mého současného domu	1	0.6%
Mám	1	0.6%
Lepší cena za odpady, záruka vzeti do MŠ, ZŠ, jakákoliv výhoda	1	0.6%
Lepší bydlení	1	0.6%
Koupě vlastní nemovitosti	1	0.6%
Ještě v říjnu 2023 jsem zde trvalé bydliště neměla, změnila jsem ho kvůli narození dcery a tedy jejímu trvalému bydlišti.	1	0.6%
Chcem sa prihlásiť na trvalý pobyt, ale musím ešte rok čakať.	1	0.6%
Hypotéka	1	0.6%
Finanční výhody	1	0.6%
Dostupnost lékařské péče - specialistů.	1	0.6%
budu o tom přemýšlet, až se bude blížit konec platnosti OP a opět budou rozhodovat plus a minus oproti současné uvedené adrese TP	1	0.6%
Až mi skončí hypotéka na být v Praze. Pak si předělal doklady a smlouvy.	1	0.6%
Aktualne nic	1	0.6%

Nic, trvalý pobyt mám hlášený v nemovitosti, kterou s částí vlastním. V té bydlí moji rodiče. Pokud bych nemovitost neměla, tak bych v Chýni přihlášená byla.	1	0.6%
Nic, bohužel bydlíme v té hnusné staré Chýni, kde se na všechno prdí a vypadá to tady příšerně. Čím dříve se nám to povede, tím dříve se odstěhujeme pryč.	1	0.6%
Nic,	1	0.6%
Nic 😊	1	0.6%
Nic	1	0.6%
nic	1	0.6%
Nemá to co dělat s místem bydliště, ale spíše s nutností následně měnit doklady anod	1	0.6%

V obci, kde mám další nemovitost, získávají občané velké slevy, takže by se to muselo vyplatit po této stránce, jelikož si stejně musím zvolit, ve které obci budu nebo nebudu nahlášená	1	0.6%
Vlastní byt	1	0.6%
Uzavření sňatku	1	0.6%
Teď asi nic, manželka má trvale bydliště v Chýni a dítě do školky nám nevzali. Díky tomu, že mám bydliště na Praze 6, mám dítě tam i možnost residentního parkování, což využije manželka, která tam pracuje.	1	0.6%
Školka pro dceru	1	0.6%
Svolení majitelů podnájmu a nebo koupě domu zde	1	0.6%
školka	1	0.6%
Povinnost vyměnit občanský průkaz z důvodu ukončení jeho platnosti	1	0.6%
Potřeba přihlášení dítěte do školy, apod.	1	0.6%
Pokud by z toho plynula výhoda. Momentálně je pro mě výhodnější mít bydliště v Praze.	1	0.6%
Pokud by to přineslo nějaké výhody, ať mě či městu, přihlásila bych se. Jen o žádných nevím.	1	0.6%
Pokud bych tady bydlel tak bych trvale bydliště zaridil	1	0.6%
Pokud bych měla děti a potřebovala bych je dostat do školky, asi bych uvažovala o trvalém pobytu. Jiný důvod nevidím.	1	0.6%
odpovědi na tuto otázku by jistě zajímaly i úřad	1	0.6%
Nic. Za "domov" považují stále adresu, kde mám trvalý pobyt.	1	0.6%

Koupě nemovitosti :)	1	0.6%
Koupě nemovitosti	1	0.6%
Kdyby to majitel bytu dovolil, tak jsem to udelal už dávno.	1	0.6%
Kdyby se mi tu podařilo koupit dům/byt.	1	0.6%
Kamarádi, rybníky, Višňovka	1	0.6%
Kamarádi a léta prožívá v Chýni	1	0.6%
Jsem jenom 2 roku tady v ČR	1	0.6%
Je tu hezky, blízko do Prahy, mám tu kamarádky.	1	0.6%
Ještě v říjnu 2023 jsem zde trvalé bydliště neměla, změnila jsem ho kvůli narození dcery a tedy jejímu trvalému bydlišti.	1	0.6%